Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети,
Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • 21 декабрь 1974 йил, шанба № 296 (16.076). • Баҳоси 2 тийин.

БЕЛГИЛОВЧИ ЙИЛ ЗАФАРЛАРИ

ТЎРТИНЧИ, БЕЛГИЛОВЧИ ЙИЛ ПЛАНИ БАЖАРИЛДИ

БАЛЛИ, АЗАМАТЛАР!

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги Марказий статистика бошқармасининг хабар беришича, республикадаги саноат корхоналарининг коллективлари КПСС XXIV съезди қарорларини амалга ошира бориб, маҳсулотни реализация қилиш йиллик планини 20 декабрда бажардилар.

Ватан топшириқдан ташқари кўп миқдорда кўмир, пўлат, прокат, қора металлар, электр энергия, пайпоқ, чарм пойафзал, гўшт, консерва, мол ёғи ва ўсимлик мойи ҳамда маҳсулотнинг бошқа муҳим турларини олади. (ЎзТАГ).

МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

Денгиз транспортининг ходимлари ички ва ташқи сув йўлларида юк ташиш йиллик планини муддатидан илгари бажардилар.

Йил охиригача ички сув йўлларида пландан ташқари қарийб 2 миллион тонна юк ташилади.

* * *

Сурхондарё областидаги саноат корхоналарининг меҳнатчилари ишлаб чиқаришнинг умумий ҳажми ва маҳсулот реализация қилиш юзасидан йиллик планни 18 декабрда бажардилар. Йил охиригача пландан ташқари 15,5 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш ва реализация қилиш мўлжалланмоқда.

* * *

Қорақалпоғистон АССР саноати товар маҳсулотини реализация қилиш ва энг муҳим буюмларни ишлаб чиқариш йиллик планини 20 декабрда бажарди. Автоном республикада ишлаб чиқариш ҳажми ўтган йилдагига нисбатан 16 процент ошди. Йил охиригача пландан ташқари ўн миллион сўмликдан кўпроқ маҳсулот реализация қилинади.

* * *

Урта Осиё кўмир саноати 19 декабрдан бошлаб беш йилликнинг тугалловчи йили ҳисобига ишлай бошлади. Урта Осиё шахтёрлари йиллик топшириқдан ташқари 345 минг тонна, шу жумладан ўзбек кончилари 180 минг тонна кўмир қазиб чиқарадилар. (ЎзТАГ).

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи

ҚОНУНИ

СССР ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИНИ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ 1975 ЙИЛГИ ДАВЛАТ ПЛАНИ ТЎҒРИСИДА

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Олий Совети **қарор қилади.**

1-Модда. СССР Министрлар Совети тақдим этган СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1975 йилги Давлат плани Иттифоқ Совети билан Миллатлар Советининг план-бюджет комиссиялари, саноат, транспорт ва алоқа, қурилиш ва бинокорлик материаллари саноати, қишлоқ хўжалиги, халқ истеъмоли моллари, соғлиқни сақлаш ва социал таъминот, халқ маорифи, фан ва маданият, савдо, маиший хизмат ва коммунал хўжалик, табиатни қўриқлаш ва ёшлар ишлари бўйича комиссияларнинг тузатишлари ҳисобга олинган ҳолда маъқуллансин.

2-Модда. СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1975 йилги Давлат планининг қуйидаги асосий кўрсаткичлари тасдиқлансин:

(1974 йилга нисбатан ўсиш, процент ҳисобида).

Истеъмол ва жамғарма учун фойдаланиладиган миллий даромад	6,5
Саноат маҳсулоти	6,7
шу жумладан:	
Ишлаб чиқариш воситаларини ишлаб чиқариш	7
Истеъмол буюмлари ишлаб чиқариш	6
Давлат сарфлайдиган капитал маблағлар	8
Ҳамма турдаги транспортнинг юк обороти	6,5
Меҳнат унумдорлиги:	
саноатда	5,7
қурилишда	6,6
Темир йўл транспортида	3,6
Халқ хўжалигидаги иш ҳақи фонди	4,6
Саноат фаолиятидан келадиган фойда	13,2
Давлат ва кооператив савдосининг чакана товар обороти	6,2

3-Модда. 1974 йилдагига нисбатан 1975 йилда қуйидагиларни кўпайтириш таъминлансин:

аҳоли жон бошига реал даромадлар 5 процент

аҳолига кўрсатиладиган маиший хизматлар 9,2 процент

Давлат бюджетида бўлган мактабгача тарбия муассасаларидаги болалар сони 4,1 процент

Куни узайтирилган мактаблар ва группалардаги ўқувчилар сони 7 процент

ҳунар-техника билим юртларига ўқувчилар қабул қилиш 3,6 процент.

ўрта махсус ўқув юртларининг кундузги бўлимларига ўқувчилар қабул қилиш 2,1 процент

олий ўқув юртларининг кундузги бўлимларига студентлар қабул қилиш 5 процент

касалхоналардаги ўринлар сони 2,5 процент

пул билан таъминлашнинг ҳамма манбалари ҳисобига 1975 йилда жами майдони 107,1 миллион квадрат метр уй-жой қурилсин.

4-Модда. СССР Министрлар Советига КПСС XXIV съезди Директиваларига ҳамда «СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1971-1975 йилларга мўлжалланган давлат беш йиллик плани тўғрисида»ги СССР Қонунига мувофиқ 1975 йилда совет халқи турмушининг моддий ва маданий даражасини янада кўтариш тадбирларини амалга ошириш топширилсин.

5-Модда. СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1975 йилги Давлат плани юзасидан Иттифоқ Совети билан Миллатлар Советининг план-бюджет ва бошқа доимий комиссиялари хулосаларида баён этилган таклиф ва мулоҳазаларни, шунингдек СССР Олий Совети палаталарининг мажлисларида депутатлар айтган таклиф ва мулоҳазаларни қараб чиқиб, шуларга доир тегишли қарорлар қабул қилиш СССР Министрлар Советига топширилсин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. ПОДГОРНИЙ.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1974 йил 20 декабрь.

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи

ҚОНУНИ

СССРнинг 1975 ЙИЛГИ ДАВЛАТ БЮДЖЕТИ ТЎҒРИСИДА

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Олий Совети **қарор қилади:**

1-Модда. СССР Министрлар Совети тақдим этган СССРнинг 1975 йилги Давлат бюджети Иттифоқ Совети билан Миллатлар Советининг план-бюджет комиссиялари, саноат, транспорт ва алоқа, қурилиш ва бинокорлик материаллари саноати, қишлоқ хўжалиги, халқ истеъмоли моллари, соғлиқни сақлаш ва социал таъминот, халқ маорифи, фан ва маданият, савдо, маиший хизмат ва коммунал хўжалик, табиатни қўриқлаш ва ёшлар ишлари бўйича комиссияларнинг тузатишларини ҳисобга олиб, жамики даромадлар бўйича 208. 598.531 минг сўм миқдорида ва жамики ҳаражатлар бўйича 208.410.750 минг сўм миқдорида, даромадлар харажатлардан 187.781 минг сўм миқдорида ортиқ қилиб тасдиқлансин.

2-Модда. СССРнинг 1975 йилги Давлат бюджетида давлат ва кооператив корхоналаридан ҳамда ташкилотлардан келадиган даромадлардан — оборот солиғи, ишлаб чиқариш фондлари учун олинадиган ҳақ, қайд қилинган тўловлар, фойданинг эркин қолдиғи, фойданинг ажратмалари, даромад солиғи ва социалистик хўжаликдан келадиган бошқа даромадлар — жами 189.688.470 минг сўм миқдорида белгилансин.

3-Модда. СССРнинг 1975 йилги Давлат бюджетида халқ хўжалигини — оғир саноатни, қурилиш индустриясини, енгил саноатни ва озиқ-овқат саноатини, қишлоқ хўжалиги, транспорт, уй-жой — коммунал хўжалигини ва халқ хўжалигининг бошқа тармоқларини янада ривожлантиришни пул билан таъминлаш ҳаражатлари — жами 102.630.255 минг сўм миқдорида белгилансин.

4-Модда. СССРнинг 1975 йилги Давлат бюджетида социал-маданий тадбирларга-умумий таълим мактаблари, ҳунар-техника билим юртлари, ўрта махсус ва олий ўқув юртлари, илмий тадқиқот муассасалари, кутубхоналар, клублар, театрлар, матбуот, телевидение, радиоэшиттириш ҳамда маориф ва маданиятга доир бошқа тадбирлар: касалхоналар, болалар яслилари, санаторийлар ҳамда соғлиқни сақлаш ва физкультуранинг бошқа муассасаларига, пенсия ва нафақалар тўлашга ажратиладиган маблағлар — жами 76.822.142 минг сўм миқдорида, шу жумладан, давлат социал страхованиеси бюджети бўйича 25.934.907 минг сўм миқдорида белгилансин.

5-Модда. СССРнинг 1975 йилги Давлат бюджетида мамлакат мудофаасига бериладиган маблағлар 17.430.000 минг сўм миқдорида белгилансин.

6-Модда. СССРнинг 1975 йилги Давлат бюджетида давлат хокимияти органларини, давлат бошқарув органларини, суд ва прокуратура органларини таъминлашга бериладиган маблағлар 1.944.227 минг сўм миқдорида белгилансин.

7-Модда. 1975 йилги Иттифоқ бюджети даромадлар бўйича 112.626.669 минг сўм миқдорида ва ҳаражатлар бўйича 112.438.888 минг сўм миқдорида, даромадлар ҳаражатлардан 187.781 минг сўм миқдорида ортиқ қилиб тасдиқлансин.

8-Модда. КПСС XXIV съезди Директиваларига мувофиқ совет халқи фаровонлигини янада ошириш юзасидан тадбирларни ўтказиш учун 1975 йилда бир йилга ҳисоблаганда 21.459.000 минг сўм, шунингдек 1957 йилгача аҳоли ўртасида тарқатилган давлат заёмлари облигацияларининг ҳақини тўлаш учун 1.000.000 минг сўм ажратилсин.

9-Модда. Иттифоқдош республикаларнинг 1975 йилги Давлат бюджетлари даромадлар ва ҳаражатлар бўйича 95.971.862 минг сум миқдорида белгилансин, шу жумладан иттифоқдош республикалар бўйича қуйидагича белгилансин:

	(минг сўм)
Россия Совет Федератив Социалистик Республикаси	52.119.187
Украина Совет Социалистик Республикаси	16.387.479
Белоруссия Совет Социалистик Республикаси	4.180.644
Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси	4.154.487
Қозоғистон Совет Социалистик Республикаси	6.515.386
Грузия Совет Социалистик Республикаси	1.718.216
Озарбайжон Совет Социалистик Республикаси	1.570.819
Литва Совет Социалистик Республикаси	1.964.494
Молдавия Совет Социалистик Республикаси	1.173.694
Латвия Совет Социалистик Республикаси	1.314.837
Қирғизистон Совет Социалистик Республикаси	1.126.944
Тожикистон Совет Социалистик Республикаси	987.528
Арманистон Совет Социалистик Республикаси	1.153.472
Туркманистон Совет Социалистик Республикаси	773.469
Эстония Совет Социалистик Республикаси	831.206

10-Модда. 1975 йилда умумиттифоқ давлат солиқлари ва даромадларидан иттифоқдош республикаларнинг Давлат бюджетларига бериладиган ажратмалар қуйидаги миқдорда тасдиқлансин:

А) оборот солиғи тушумларидан: РСФСРга — 42,3 процент, Украина ССРга — 43,3 процент, Белоруссия ССРга — 68,2 процент, Ўзбекистон ССРга — 99,8 процент, Қозоғистон ССРга — 100 процент, Грузия ССРга — 88,5 процент, Озарбайжон ССРга — 69,1 процент, Литва ССРга — 99,7 процент, Молдавия ССРга 50 процент, Латвия ССРга — 45,7 процент, Қирғизистон ССРга — 93,2 процент, Тожикистон ССРга — 99,1 процент, Арманистон ССРга 89,9 процент, Туркманистон ССРга — 100 процент, Эстония ССРга — 59,7 процент;

Б). 1975 йилда сотиладиган 3 процентли давлат ички ютуқли заёмидан келадиган пул даромадларидан — 50 процент;

В). Аҳолидан олинадиган даромад солиғидан Ўзбекистон ССР, Қозоғистон ССР, Литва ССР, Қирғизистон ССР ва Тожикистон ССР Давлат бюджетларига — 100 процент.

СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1975 йилги Давлат планида кўзда тутилган тадбирларни пул билан таъминламоқ учун 1975 йилда иттифоқ Давлат бюджетидан Қозоғистон ССР Давлат бюджетига 231.101 минг сўм ва Туркманистон ССР Давлат бюджетига 73.905 минг сўм ажратилсин.

11-Модда. СССРнинг 1975 йилги Давлат бюджети юзасидан Иттифоқ Совети билан Миллатлар Советининг план-бюджет ва бошқа доимий комиссиялари хулосаларида баён этилган таклиф ва мулоҳазаларни, шунингдек, СССР Олий Совети палаталарининг мажлисларида депутатлар айтган таклиф ва мулоҳазаларни кўриб чиқиб, шуларга доир тегишли қарорлар қабул қилиш СССР Министрлар Советига топширилсин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. ПОДГОРНИЙ.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1974 йил 20 декабрь.

СССР Олий Советининг сессияси. Суратда: Иттифоқ Совети мажлислар залида.

(«Правда»дан).

БУНЁДКОРЛИК ПЛАНИ ВА БЮДЖЕТИ

ТЎҚҚИЗИНЧИ ЧАҚИРИҚ СССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ИККИНЧИ СЕССИЯСИ

19 декабрь соат 15 да Кремлда СССР Олий Совети Миллатлар Советининг иккинчи мажлиси бошланди.

Депутатлар ва меҳмонлар **А. Н. Косыгин, А. Я. Пельше, Д. С. Полянский, А. Н. Шелепин, П. М. Машеров, Ш. Р. Рашидов, Д. Ф. Устинов** ўртоқларни давомли қарсаклар билан кутиб олдилар.

Мажлисни СССР Олий Совети Миллатлар Советининг Раиси депутат **В. П. Рубен** очди. У бундай деди:

Бугун Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари ҳурматли Леонид Ильич Брежнев туғилган кун. **(Давомли қарсаклар).**

Ҳаммамизнинг номимиздан азиз Леонид Ильичга чин кўнгилдан сиҳат-саломатлик ҳамда унинг ер юзида тинчлик йўлидаги ва севимли Ватанимизнинг равнақи йўлидаги самарали фаолиятида бундан буён ҳам муваффақиятлар тилаб, уни табриклашга рухсат бергайсиз. **(Давомли қарсаклар. Ҳамма ўрнидан туради).**

Миллатлар Совети мандат комиссиясининг раиси депутат **Э. А. Шеварднадзенинг** вафот этган депутат ўрнига 1974 йил 15 декабрда сайланган депутатнинг ваколатини текшириш тўғрисидаги докладини тинглади.

Миллатлар Совети РСФСР даги Тула сайлов округидан сайланган Миллатлар Советининг депутати Г. А. Титовнинг ваколатини танишга қарор қилди.

Сўнгра СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1975 йилги Давлат плани тўғрисида, СССРнинг 1975 йилги Давлат бюджети тўғрисида ва СССРнинг 1973 йилги Давлат бюджетининг ижроси ҳақида сессия кун тартибидаги масалаларни муҳокама қилиш давом эттирилди.

Ўзбекистон Компартияси Сирдарё область комитетининг биринчи секретари депутат **В. А. Хайдуров** сўзга чиқади.

Меҳнаткашлар депутатлари Дурипш қишлоқ Совети (Абхазия АССР) ижроия комитетининг раиси депутат **В. К. Тванба** сўзга чиқиб бундай деди: Бизнинг тоғлик абхаз қишлоғимиз мўл чой ҳосили билангина, деҳқонларнинг бадавлат ҳаёт кечираётганлиги билангина эмас, умри узоқ кишиларнинг жуда кўплиги билан ҳам машҳурдир. Дурипш қишлоғида бир асрдан ортиқ ёшдаги юздан кўп киши яшаб турибди. Депутат нуроний кексаларнинг топшируви билан мамлакатни коммунистик қурилиш йўлидан ленинча доно бошлаб бораётган, тинчлик тўғрисида ва меҳнаткаш инсоннинг бахт-саодати тўғрисида ғамхўрлик қилаётган Ленин партиясининг Марказий Комитетига, унинг Сиёсий бюросига ва шахсан ўртоқ Л. И. Брежневга чуқур миннатдорчилик изҳор этди.

Нотиқ Абхазия меҳнаткашларининг саноат, қишлоқ хўжалигини ривожлантиришдаги муваффақиятларини, одамларнинг моддий фаровонлиги юксалиб бораётганлигини, Абхазия, бутун Грузия меҳнаткашлари партия XXIV съездининг тарихий қарорларини амалга ошириш мақсади билан яшаётганликларини гапириб берди.

СССР мелиорация ва сув хўжалиги министри депутат **Е. Е. Алексеевский** сўз олади. Қишлоқ хўжалиги социалистик экономиканинг юксак даражада ривожланган секторига жадал айланиб бормоқда, дейди у. Нотиқ мелиорация қурилишларини тавсифлаб, беш йилликнинг охирига борганда мамлакатда суғориладиган ва захи қочирилган ерлар фонди 25 миллион гектардан ошиб кетади, деб таъкидлади. Мамлакатнинг деярли ҳамма районларида мелиорация ишлари олиб борилмоқда. Ҳозирнинг ўзидаёқ мелиорация қилинган экинзорлар ва мевазорларнинг салмоғи саккиз процент бўлгани ҳолда, деҳқончилик маҳсулотининг тўртдан бир қисмини бериб турибди. Мелиорация қилинган ерлардан фойдаланишни яхшилаш энг муҳим вазифаларнинг биридир. Ана шу ерларнинг ҳар бир гектаридан мўл ҳосил етиштириш лозим. Партиянинг капитал маблағлар самарадорлигини ошириш тўғрисидаги талабларидан шундай хулоса келиб чиқади.

Мелиорация ишларининг 1975 йил учун планда кўзда тутилган ҳажми умуман беш йиллик топшириқ бажарилишини таъминлайди. Келгуси йилда пул билан таъминлашнинг ҳамма манбалари ҳисобига 2.4 миллион гектар майдонда мелиорация ишлари ўтказилиши керак.

Беш йилликнинг тугалловчи йилига мўлжалланган план ва бюджет лойиҳалари, деди Литва ССР Министрлар Советини Раисининг биринчи ўринбосари депутат **К. К. Кайрис**, экономика ва маданиятни янада ривожлантириш учун кенг имкониятлар очиб бермоқда. Литва халқ хўжалиги тез суръатлар билан ривожланмоқда. Бу йил республика 1940 йилда ишлаб чиқарилганига қараганда деярли 43 баравар кўп саноат маҳсулоти беради. Қишлоқ хўжалигига яроқли ерларнинг ҳар 100 гектари ҳисобига тирик вазнда 172 центнер гўшт ва 748 центнер сут олиш кўзда тутилмоқда.

Литвада саноат ишлаб чиқаришини янада концентрациялаш ва ихтисослаштириш соҳасида, бошқаришни такомиллаштириш соҳасида катта иш олиб борилмоқда. Агар 1970 йилда атиги 10 та ишлаб чиқариш бирлашмаси ишлаб турган бўлса, энди улар 32 тага етди, улар ишлаб чиқараётган маҳсулотнинг салмоғи эса 16 процентга етди. Ишлаб чиқаришни концентрациялаш соҳасида бир талай резервлар бор.

Мен — бинокорман, деди «Комипромжилстрой» трести уйсозлик комбинати пардозчилар бригадасининг раҳбари депутат **Н. П. Расторгуева**, эҳтимол шу боисдан ҳам планларимизда аввало қурилиш ишлари гавдаланиб турганлигини кўраман. Бизнинг Коми табиий ресурсларга бой республика, бу ресурслар мамлакатнинг халқ хўжалик оборотига тобора активроқ қўшилмоқда. Шу ресурсларни ўзлаштиришдан иборат ғоят муҳим ва қийин ишда қурувчилар биринчи сафларда бораётганликлари билан айниқса фахрланаман. Улар тайгада, ўтиб бўлмайдиган ботқоқликлар оша — «Шимол ёғдуси» газ қувурини ётқиздилар. Улар, шу жумладан, «Комипромжилстрой» трестимизнинг қурувчилари ҳам Сиктивкар ўрмон-саноат комплексининг муаззам корпусларини қурдилар. Улар узунлиги 1500 километрдан ортиқ Усин — кони-Ярославль нефть қувурини ўтказдилар.

Депутат қутб чизиғи ёнидаги Усинск шаҳри ва районини ривожлантиришга темир йўлнинг йўқлиги халақит бераётганлигини, қурувчиларнинг ишини ташкил этишда, уларни бинокорлик материаллари ва янги техника билан таъминлашда бир қанча камчиликлар борлигини таъкидлаб ўтди. У медицина ва маданий-маиший муассасаларни ривожлантиришга ажратилган капитал маблағни кўпайтириш зарурлигига эътиборни жалб қилди.

Мамлакат халқ хўжалигини ривожлантириш рақамларининг мағзини чақиб кўрсангиз, деди КПСС Қалмоқ область комитетининг биринчи секретари депутат **Б. Б. Городовиков**, меҳнаткашларни тўққизинчи беш йиллик режаларини муваффақиятли бажариш учун курашга сафарбар этиш соҳасида партия билан ҳукумат олиб бораётган буюк ташкилотчилик ва сиёсий ишларнинг натижаларини яққол кўрамиз.

Қалмоқистон, деди нотиқ, қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг ҳамма асосий турларини етиштириш юзасидан белгиланган йиллик программани бажарди. Бу йил мамлакатда энг мўл шоли ҳосили — гектар бошига 48,3 центнер ҳосил етиштириб олинди. Машҳур Қалмоқи қўй ҳам рекордчи бўлиб чиқди. Ҳар бир қўйдан 5,9 килограмм майин жун қирқиб олинди.

Депутат ерларни мелиорациялаш ишларини тезлаштириш зарурлигини, республикада автомобиль йўллари қуриш зарурлигини уқтирди.

Тожикистон ССР аҳолига маиший хизмат кўрсатиш министри депутат **А. Т. Қосимова** беш йилликнинг тўртинчи йилида пахтакорлар катта муваффақиятларга эришганликларини эслатиб ўтди: Давлатга планда белгиланганидан анча кўп — 877 минг тонна пахта сотилди. Республикада экономика ривожланиб бориши натижасида товар обороти ўсмоқда, маиший хизмат корхоналари тармоғи кенгаймоқда.

Кейинги йилларда, деб таъкидлади депутат, маиший хизмат системаси хўжаликнинг катта тармоғига айланди. Одамларнинг кайфияти, уларнинг меҳнат ғайрати кўп жиҳатдан маиший хизмат системасининг ишига боғлиқ. Нотиқ кадрлар билан ишлашни яхшилаш, маиший хизматнинг моддий-техника базасини такомиллаштириш, меҳнатни ташкил этишни яхшилаш, хизмат турларини кўпайтириш масалаларини ўртага қўйди.

Эстония меҳнаткашлари КПСС XXIV съезди белгилаб берган вазифаларни ҳал этишда янги муваффақиятларга эришдилар, деди Эстония Компартияси Таллин шаҳар комитетининг биринчи секретари депутат **Н. О. Югансон**. Республика экономикаси тез ривожланиб бораётганлиги — совет халқи қардошларча ҳамдўстлигининг яққол мисолидир.

(Давоми иккинчи бетда).

СССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ҚАРОРИ

СССРнинг 1973 йилги Давлат бюджетининг ижроси ҳақидаги ҳисоботни тасдиқлаш тўғрисида

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Олий Совети **қарор қилади:**

СССРнинг 1973 йилги Давлат бюджетининг ижроси ҳақидаги ҳисобот даромадлар бўйича 187.775.766 минг сўм ва ҳаражатлар бўйича 183.979.956 минг сўм миқдорида, даромадлар ҳаражатлардан 3.795.810 минг сўм ортиқ қилиб тасдиқлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. ПОДГОРНИЙ.
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль. 1974 йил 20 декабрь.

ТЎҚҚИЗИНЧИ ЧАҚИРИҚ СССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ИККИНЧИ СЕССИЯСИ

БУНЁДКОРЛИК ПЛАНИ ВА БЮДЖЕТИ

(Боши биринчи бетда.)

Таллин саноати беш йилликнинг бутун тўрт йили мобайнида ишлаб чиқариш ҳажмини нуқул меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига кўпайтиришга интилиб келмоқда, — деди сўнгра нотиқ. Корхоналарнинг коллективлари маҳсулот сифатини яхшилаш соҳасида катта иш қилмоқдалар. 1974 йилда давлат сифат белгиси қўйилган маҳсулотларни ишлаб чиқариш бултургига нисбатан уч баравар кўпайди. Шаҳар партия ташкилоти халқ истеъмол қиладиган моллар ишлаб чиқаришни кўпайтириш масалаларига кўп эътибор бермоқда.

Нотиқ шаҳардаги енгил саноат коллективларининг иши тўғрисида гапирганда тикувчилик ва трикотаж тармоқларидаги корхоналарда пардозлаш ва безаш ишлари замонавий даражадан анча орқада қолаётганлигини таъкидлади. СССР Енгил саноат министрлигининг мутахассислари шу фикрга қўшилсаларда, аммо аҳволни тузатиш учун етарлик чораларни кўрмаётирлар.

Ҳозир Таллиннинг меҳнат коллективлари 1975 йил учун муқобил планларни ишлаб чиқиб қабул этмоқдалар.

Бошқирдистон АССР Министрлар Советининг Раиси депутат **З. Ш. Акназаров** айтдики, ўн бир ой мобайнида республикада саноат ишлаб чиқариши ҳажми 9,2 процент кўпайди, меҳнат унумдорлиги 8,4 процент ортди. «Башнефтехимзавод»и ишлаб чиқариш бирлашмаси меҳнат унумдорлигини ошириш юзасидан белгиланган беш йиллик топшириқни муддатидан илгари бажарганлиги муносабати билан шу бирлашма коллективига ўртоқ Л. И. Брежнев йўллаган табрикнома республика ҳаётида катта воқеа бўлди. Табрикномадаги илиқ, самимий сўзлар республика меҳнаткашларининг сиёсий активлиги ва меҳнат ғайратини жўш урдириб юборди.

Депутат ўрмончилик ва овчилик хўжаликларига ягона раҳбарлик қилишни ташкил этиш мақбул эканлигини, алоқани ривожлантиришга доир ҳамма масалаларни, айниқса автомат телефон станциялар, радиореле линиялар ва телевизион ретрансляторлар қурилиши масалаларини ҳал этишни алоқа министрлигида жамлаш кераклигини айтиб, шу ҳақда таклиф киритди.

Сессияда депутатлардан Туркманистон ССР Министрлар Советининг Раиси **О. Н. Оразмуҳамедов**, Нефть саноати министри **В. Д. Шашин**, Қирғизистон ССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари **П. М. Ходос** сўзга чиқдилар. Улар корхоналарнинг ички резервларини ишга солиш учун, маҳсулот сифатини ошириш учун курашда социалистик мусобақанинг жуда катта ролини таъкидлаб ўтдилар. Депутатлар ишлаб чиқаришнинг техникавий даражасини ошириш, фан ютуқларини тезроқ практикага жорий қилиш, капитал маблағлардан самарали фойдаланиш масалаларига катта эътибор бердилар.

Депутатлар Коммунистик партиянинг ички ва ташқи сиёсатини маъқулладилар, Марказий Комитет, унинг Сиёсий бюроси ва шахсан ўртоқ Л. И. Брежневнинг фаолиятини юксак баҳоладилар. Бу сиёсат, деб таъкидланди нутқларда, совет кишиларининг ижодий бунёдкорлик меҳнати учун, тўққизинчи беш йиллик планни муваффақиятли бажариш учун қулай шарт-шароитларни яратиб бермоқда.

Шу билан Миллатлар Советининг иккинчи мажлиси тамом бўлди.

СССР Олий Советининг сессияси 20 декабрда ўз ишини давом эттирди.

* * *

Тўққизинчи чақириқ СССР Олий Советининг иккинчи сессияси 20 декабрда Москвада ўз ишини тамомлади. Сессия 1975 йилги Давлат плани ва Давлат бюджетини қараб чиқди. Депутатлар унинг ҳужжатларини муҳокама қилиб, зўр мамнуният билан қуйидагиларни таъкидладилар: беш йилликнинг тўрт йили мобайнида халқ хўжалигининг доим ривожланиб бориши таъминланди, коммунизмнинг моддий-техника базасини вужудга келтириш соҳасида олға қараб катта қадам қўйилди. КПСС XXIV съезди ишлаб чиққан ички ва ташқи сиёсатнинг самаралари тобора аниқ-равшан сезилиб турибди, Барча совет кишилари бу сиёсатни илҳомбахш, ижодий меҳнатлари билан астойдил қўллаб-қувватламоқдалар.

Тугалловчи йилнинг Давлат плани беш йиллик якунларини узил-кесил белгилаб беради. Тугалловчи йил топшириқлари тиғиз бўлишига қарамай, уларни минимал топшириқлар деб қараш керак. Белгиланган топшириқларни ошириб бажариш учун курашмоқ мумкин ва лозим. Давлат ҳокимиятимиз олий органи депутатларининг фикри ана шундай.

Эрталаб соат 10 да Катта Кремль Саройида Иттифоқ Совети билан Миллатлар Советининг иккинчи қўшма мажлиси бўлди.

Депутатлар ва меҳмонлар **Л. И. Брежнев, А. А. Гречко, В. В. Гришин, А. А. Громико, А. П. Кириленко, А. Н. Косыгин, Ф. Д. Кулаков, Д. А. Кунаев, К. Т. Мазуров, А. Я. Пельше, Н. В. Подгорний, Д. С. Полянский, М. А. Суслов, А. Н. Шелепин, В. В. Шчербицкий, П. Н. Демичев, П. М. Машеров, Ш. Р. Рашидов, Г. В. Романов, М. С. Соломенцев, Д. Ф. Устинов, В. И. Долгих, И. В. Капитонов** ўртоқларни ўринларидан туриб гулдурос, давомли қарсаклар билан кутиб олдилар.

Мажлисни СССР Олий Совети Миллатлар Советининг Раиси депутат **В. П. Рубен** очди.

СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, СССР Госплани раиси депутат **Н. К. Байбаков** СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1975 йилги Давлат плани тўғрисидаги масала юзасидан якунловчи нутқ сўзлади.

СССР Олий Советининг Миллатлар Совети билан Иттифоқ Совети, деди у, СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1975 йилга мўлжалланган ва СССР Министрлар Совети тақдим этган Давлат плани лойиҳасини ҳар томонлама ва чуқур қараб чиқдилар. Палаталар план-бюджет ва тармоқ комиссияларининг хулосаларида ҳамда қўшимча докладларида, депутатларнинг нутқларида 1975 йил плани КПСС XXIV съезди томонидан қўйилган вазифаларни амалга оширишда янги, жуда катта қадам бўлади, деб таъкидлаб ўтилди.

План-бюджет ва тармоқ комиссияларининг қўшимча докладларида ҳамда депутатларнинг нутқларида план тўла-тўкис маъқулланди.

План-бюджет ва тармоқ комиссиялари планни қараб чиқиш вақтида товарларнинг хилларини яхшилаш ва 130,2 миллион сўмлик товар қолдиқларини реализация қилиш ҳисобига халқ истеъмоли товарларини ишлаб чиқариш ва реализация қилиш планини ошириш тўғрисида таклиф киритдилар. Бу эса, бюджет даромадларини 125 миллион сўм миқдорида кўпайтириш имконини беради. Халқ хўжалиги планига тегишли аниқликлар киритилади.

Депутатлар табиий ва моддий ресурслардан, ишлаб чиқариш қувватларидан фойдаланишни янада яхшилашга, янги қувватларни тезроқ ишга тушириш ва маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш ҳамда унинг сифатини яхшилаш учун бу қувватларни ўзлаштиришга, айни вақтда ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш ва экономикамизни ривожлантиришни интенсивлаш мақсадида моддий ва меҳнат сарфларини камайтириш, иш вақтининг нобуд бўлишини тугатишга қаратилган бир қанча муҳим таклифларни киритдилар.

План-бюджет ва тармоқ комиссияларининг хулосаларида ҳамда баъзи депутатларнинг нутқларида моддий ресурслардан, хусусан нефть билан бирга чиқадиган газдан, қора металлар прокатидан, ёғоч-тахта, цемент ва бошқалардан фойдаланишни яхшилашга эътибор берилди. Планда хом ашё, ёқилғи ва материалларнинг айрим турларини тежаш юзасидан катта топшириқлар кўзда тутилган. Шу билан бирга материаллардан яхшироқ фойдаланиш резервларидан ҳали тўлиқ фойдаланилмаётир. 1975 йилда нефть билан бирга чиқадиган газ ресурсларидан фойдаланишни бирмунча яхшилаш кўзда тутилади, Аммо асосан газни қайта ишлаб берувчи заводлар қурилиши орқада қолаётганлиги сабабли ана шу газнинг талайгина қисмидан, хусусан Ғарбий Сибирь районларида тўлиқ фойдаланиш имконияти бўлмаётир.

Бинокорлик материаллари сарфини камайтириш мақсадида СССР Госстройига замонавий, энг тежамли лойиҳалар негизида асосий материалларни сарфлаш юзасидан янги прогрессив тармоқ нормалари ишлаб чиқишни таъминлаш топширилди. Планни бажариш жараёнида моддий ресурслардан яхшироқ фойдаланиш йўлларини қидириб топиш давом эттирилади.

Н. К. Байбаков сўзини давом эттириб, қуйидагиларни айтди: депутатлар ишлаб чиқаришнинг бир қанча турларида қувватлардан фойдаланишни яхшилаш тўғрисидаги масалани тўғри қўйдилар. Бу нарса планда кўзда тутилган. Аммо СССР министрликлари ва идоралари, иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советлари, СССР Госплани ва СССР Госснаби ишлаб турган қувватларни иш билан кўпроқ таъминлаш ва маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш учун қўшимча моддий ресурсларни қидириб топишлари ва бошқа тадбирларни амалга оширишлари зарур.

Сессияда баъзи маҳсулот турларининг сифати паст эканлиги тўғрисида танқидий мулоҳазалар айтилди. Министрликлар ва идоралар ҳамда иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советлари маҳсулот сифатини яхшилаш масалаларини ўзларининг кундалик фаолиятида энг муҳим вазифа деб ҳисоблашлари, план-топшириқларини амалга оширишни таъминлашлари ва бошқа тадбирларни кўришлари керак, сифатсиз бўлган ва аҳоли талаб этмайдиган маҳсулот ишлаб чиқаришни тўхтатишлари лозим. Давлат стандартлар комитети ҳам сифат устидан назоратни кучайтириши зарур.

Н. К. Байбаков бундай деди: план чорвачилик ва озуқа тайёрлаш учун керакли машиналар ишлаб чиқаришни 9 процент кўпайтиришни кўзда тутади. Шу билан бирга ёш молларни ўстириш ва бўрдоқига боқиш комплекслари учун машина ва ускуналар ишлаб чиқариш 1974 йилдагига нисбатан қарийб 7 баравар, чўчқаларни парвариш қилиш ва бўрдоқига боқиш комплекслари учун керакли машина ва ускуналар 1,5 баравар кўпайтирилади. Аммо бундай машиналар ва ускуналарни ишлаб чиқарувчи қувватлар етарли бўлмаганлиги натижасида уларга бўлган талаб тўла қондирилмаётир. Шу муносабат билан чорвачилик ва озуқа етиштириш учун яқинда ташкил этилган Машинасозлик министрлиги учун ажратиладиган капитал маблағларнинг миқдори 26 процент оширилди.

Депутатларнинг нутқларида, комиссияларнинг хулосаларида машинасозликни ривожлантириш соҳасидаги камчиликлар кўрсатиб ўтилди. Келгуси йилда машинасозликни ривожлантириш суръатлари умуман саноатдагига нисбатан юқорироқ қилиб белгиланди. Машинасозликни ривожлантириш учун сарф қилинадиган капитал маблағлар миқдори 30 процентдан зиёд кўпайтирилди.

Депутатлар бир қанча объектларни қуриш учун капитал маблағларни кўпайтириш масаласини кўтардилар. Планни тузиш вақтида халқ хўжалик плани номенклатурасига киритилган объектларни қуриш ҳақидаги лойиҳа-смета ҳужжатларининг мавжудлиги, шунингдек пудратчи қурилиш ташкилотларининг имкониятлари ҳисобга олинди.

Депутатлар қурилишларни машина-ускуналар билан комплектлашдаги камчиликлар ҳақидаги, хусусан машина-ускуналар ўз вақтида етказиб берилмаётганлиги тўғрисидаги энг муҳим масалани кўтардилар. Ана шу нуқсонлар қувватларни ўз вақтида ишга туширишда қийинчиликлар вужудга келтиради. СССР Госплани ва СССР Госснаби қурилишларни комплектлаш масаласини Машинасозлик министрликлари иштироки билан пухта қараб чиқдилар ва ўзаро келишиб олинган таклифлар СССР Министрлар Совети томонидан тасдиқланди.

СССР Госснаби ҳозирги вақтда СССР Госплани, министрликлар ва идораларнинг иштирокида қурилишларни машина-ускуналар билан комплектлаш системасини яхшилаш ва машина-ускуналарни ўз вақтида, комплектли қилиб етказиб бериш учун комплектлаштирувчи ташкилотлар ва тайёрловчи заводларнинг жавобгарлигини ошириш юзасидан тегишли таклифларни тайёрламоқда.

Докладчи якунловчи нутқида қуйидагиларни таъкидлаб ўтди: планларда умумий фойдаланишдаги коммунал объектлар қуриш учун талайгина миқдордаги маблағни ажратиб бериш кўзда тутилади. Шу мақсадда бу йил коммунал қурилиш учун СССР министрликлари томонидан маҳаллий Советларга 200 миллион сўмдан ортиқ маблағ топширилди, 1975 йилда эса, 310 миллион сўмлик маблағни топшириш мўлжалланган. СССР Госплани ҳукумат қарорига биноан амалга ошириладиган шаҳар хўжалиги объектлари қурилишида шериклик асосида иштирок этиш тартибида маблағларни топширишни расмийлаштиришни тартибга солиш юзасидан киритилган тадбирларни қўшимча равишда қараб чиқадилар.

Депутатлар планлаштиришни, иқтисодий рағбатлантиришни ва халқ хўжалигини бошқаришни яхшилаш масалаларига тўхталиб ўтдилар. СССР Госплани бошқа ташкилотлар билан биргаликда ана шу масалалар устида ишламоқда. Саноат тармоқларини бошқаришнинг бош схемаларига келганда эса, СССР Министрлар Совети бир қанча тармоқлар бўйича ана шу схемаларни қараб чиқди ҳамда тасдиқлади ва министрларга схемаларни тезроқ ишлаб чиқишни тамомлаш тадбирларини кўриш вазифасини топширди.

Чала қолган қурилишларни камайтириш мақсадларида бундан кейинги йилларда планда янгидан бошланадиган қурилишлар миқдори, СССР Министрлар Совети тасдиқлайдиган титул рўйхатлар камайтирилди. Министрликлар, идоралар ва иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советлари планларни корхоналарга, қурилишларга етказишда ва хўжалик ичкарисидаги қурилиш титул рўйхатларини ишлаб чиққанда чала қолган қурилишларни камайтиришни кўзда тутишлари керак.

Планни муҳокама қилиш пайтида хўжалик ва маданий қурилишнинг бошқа муҳим масалалари юзасидан ҳам таклифлар киритилди. Кўпгина депутатлар айрим министрликлар, СССР Госплани ва бошқа ташкилотлар шаънига танқидий мулоҳазаларни билдирдилар.

СССР ҳукуматининг топшириғига биноан шу нарсани айтишга ижозат бергайсизки, план-бюджет ва тармоқ комиссияларининг хулосаларида кўрсатилган ва депутатларнинг нутқларида билдирилган барча таклифлар диққат-эътибор билан қараб чиқилади ва шу таклифлар юзасидан тегишли қарор қабул қилинади.

СССР Госплани, СССР Госснаби, министрликлар ва бошқа ташкилотлар планнинг бажарилиши давомида халқ хўжалигидаги қўшимча резервларни қидириб топиш ҳамда улардан жамоат ишлаб чиқаришининг самарадорлигини ошириш борасида фойдаланиш соҳасидаги ишни кучайтирадилар.

Н. К. Байбаков пировардида бундай деди: СССР халқ хўжалигини ривожлантириш давлат плани мамлакатимизнинг экономикани ривожлантиришнинг муҳим масалаларини диққат-эътибор билан ва танқидий қараб чиқиш вазиятида муҳокама қилинди ҳамда халқ хўжалигининг барча тармоқларида ҳали анчагина резервлар борлигини кўрсатдики, бу резервларни халқ хўжалиги хизматига қўйиш зарур. Планнинг бажарилиш давомида ана шу масалалар СССР Министрлар Совети ва СССР Госпланининг доимий контроллигида бўлади. У ишонч билдириб айтдики, совет халқи Коммунистик партия раҳбарлигида беш йилликнинг якунловчи йили топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун социалистик мусобақани кенг авж олдириб, Ватанимизнинг кучқудратини янада мустаҳкамлаш ва халқ фаровонлигини тўхтовсиз ўстириш ишида янгидан-янги муваффақиятларга эришади.

СССР Олий Совети 1975 йилда СССР халқ хўжалигини ривожлантириш Давлат плани тўғрисида Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Қонунини палаталарда алоҳида-алоҳида овоз бериш йўли билан якдиллик билан қабул қилди.

Кун тартибидаги учинчи масала — СССРнинг 1975 йилги Давлат бюджети ва СССРнинг 1973 йилги Давлат бюджетининг ижроси тўғрисидаги масала юзасидан СССР молия министри депутат **В. Ф. Гарбузов** якунловчи нутқ сўзлади. У бундай деди: СССР Олий Совети тасдиғига тақдим этилган бюджет Иттифоқ Совети ва Миллатлар Советининг план-бюджет ва тармоқ комиссияларида ҳамда депутатларнинг сессияда сўзлаган нутқларида якдиллик билан ва тўла-тўкис маъқулланди. Бюджетни муфассал қараб чиқиш ва уни сессияда муҳокама қилиш шуни кўрсатдики, бюджет КПСС XXIV съезди, КПСС Марказий Комитети 1973 йилги ва 1974 йилги декабрь Пленумлари қарорлари асосида, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежевнинг нутқларида иқтисодий қурилиш юзасидан қўйилган вазифаларга мувофиқ равишда ишлаб чиқилган. Бюджет халқ хўжалиги барча тармоқларини ривожлантиришни маблағ билан таъминлашга қодир, халқнинг турмуш даражасини янада оширишни ва давлатнинг мудофаа қудратини мустаҳкамлашни таъминлайди.

План-бюджет ва тармоқ комиссиялари халқ хўжалиги планининг айрим кўрсаткичларини ўзгартириш тўғрисидаги таклифларини ва шу муносабат билан СССР Давлат бюджети даромадларини 125 миллион сўм кўпайтиришни, шу жумладан оборот солиғи бўйича даромадларни 93,3 миллион сўм, давлат корхоналари ва хўжалик ташкилотлари фойдаларидан тўловлар бўйича даромадларни 27,7 миллион сўм ва йиғимлар ҳамда солиқдан бўлак турли даромадлар бўйича 4 миллион сўм кўпайтиришни таклиф этдилар.

СССР Министрлар Совети комиссияларнинг таклифларини қараб чиқди ва бу таклифларни қабул қилиш мумкин деб топди.

План-бюджет ва тармоқ комиссиялари томонидан қўйилган ҳамма масалалар, шунингдек депутатларнинг илтимослари ва таклифларини СССР Молия министрлиги эътибор билан қараб чиқади ҳамда шулар юзасидан ўзининг таклифларини СССР Министрлар Советига маълум қилади. Ана шу масалалар юзасидан қабул қилинган тадбирлар депутатларга маълум қилинади.

Депутат В. А. ХАЙДУРОВ нутқи

(ЎЗБЕКИСТОН ССР, ГУЛИСТОН САЙЛОВ ОКРУГИ).

Депутат ўртоқлар! СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1975 йилги Давлат плани ва СССРнинг 1975 йилги Давлат бюджети мамлакатимиз Коммунистик партия раҳбарлигида экономикани ривожлантириш, техника тараққиётини тезлаштириш ва совет халқи фаровонлигини оширишда нақадар юксак муваффақиятларга эришганлигини яққол кўрсатмоқда. План ва бюджет лойиҳаларида белгиланган халқ хўжалигини ривожлантириш суръатлари мустаҳкам заминга асосланиб, иқтисодий тараққиётда эришилган даражадан келиб чиқади, мамлакатимиз ихтиёридаги имкониятларни ҳар томонлама назарда тутади.

Ўзбекистон меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитетининг яқинда бўлиб ўтган Пленуми қарорларини барча совет халқи билан бирга дастуруламал деб қабул қиладилар. Улар халқ хўжалиги ва маданиятни янада юксалтириш борасида партия белгилаб берган планларни амалга ошириш учун маҳкам бел боғлаганлар. Улар Коммунистик партиянинг илмий асосланган сиёсатини, КПСС ленинчи Марказий Комитети, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг кўп томонлама ва собитқадам фаолиятини якдиллик билан маъқуллаб ва қўллаб-қувватлаб партия теварагидаги сафларини янада зичроқ жипслаштирмоқдалар, ўз кучларини коммунизм тантанаси йўлидаги янги шонли зафарларга сафарбар қилмоқдалар.

Республика ишчилари, колхозчилари, зиёлилари, КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига қилган Мурожаатига жавобан, Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги шарафига социалистик мусобақани кенг қулоч ёздириб, беш йилликнинг тўртинчи белгиловчи йилида катта-катта муваффақиятларга эришдилар. Саноат маҳсулоти реализация қилиш бўйича 11 ойлик планни барвақт бажарди. Пландан ташқари 320 миллион сўмликдан зиёд саноат маҳсулотлари реализация қилинди, неча ўнлаб янги корхоналар ва объектлар ишга туширилди, капитал қурилиш ҳажми анча кўпайди, транспорт ва алоқа, маданият ва халқ маорифи, соғлиқни сақлаш ва аҳолига маиший хизмат кўрсатиш янада ривож топди.

Республика қишлоқ хўжалиги ҳам юксалиб бормоқда. Шуни айтиб ўтиш кераккки, Ўзбекистон қишлоқ хўжалигининг меҳнаткашлари шу йили республикамизда юз берган қаттиқ сув танқислиги натижасида анчагина қийинчиликларга дуч келдилар. Улар партия ва ҳукуматнинг жуда катта ғамхўрлиги туфайли шу қийинчиликларни енгиб ўтиб, янги-янги ажойиб муваффақиятларга эришдилар.

Партиямиз Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Леонид Ильич Брежневнинг 1973 йил сентябрида мамлакат пахтакор республикалари партия-хўжалик активи йиғилишида қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришида техника тараққиётини муттасил жорий этиб бориш тўғрисида берган маслаҳатлари ва кўрсатмалари бизга бебаҳо ёрдам кўрсатди. Натижада республика ўзининг ярим асрлик юбилейини ҳозирги вақтгача мисли кўрилмаган ютуқларга эришиб нишонлади: Ватан Ўзбекистондан беш миллион 330 минг тоннадан зиёд пахта олди. Бу халқ хўжалик планидан 753 минг тонна ортиқдир. Ўзбекистон механизаторлари ажойиб ғалабани қўлга киритдилар. Улар машиналарда 2 миллион 713 минг тонна, яъни бутун ҳосилнинг 53 процентини тердилар. Сирдарё, Жиззах ва Тошкент областларида эса ҳосилнинг 65—77 проценти, айрим районларда эса 85—95 проценти машинада терилди.

Қишлоқ хўжалигининг бошқа соҳаларида ҳам муайян муваффақиятларга эришилди. Давлатга дон, қовун-тарвуз, сабзавот, хўл мева, чорва ва парранда, сут, тухум, дала ва фермаларнинг бошқа маҳсулотларини сотиш планлари анча ошириб бажарилди. Ишчилар ва колхозчилар, механизаторлар, қишлоқ хўжалиги мутахассислари ва олимларнинг фидокорона меҳнати туфайли, республиканинг партия, совет ва қишлоқ хўжалик органлари деҳқончилик маданиятини юксалтириш, комплекс механизациялаш ва кимёлаштириш, илмий асосланган пахта-бедани алмашлаб экишни ҳамда вилтга чидамли ғўза навларини жорий этиш борасида ўтказган катта ишлар туфайли шундай натижаларга эришиш мумкин бўлди.

Сирдарё областининг меҳнаткашлари ҳам экономика ва маданиятни ривожлантиришда аҳоли турмуш даражасини юксалтиришда муайян муваффақиятларга эришдилар. Саноат корхоналари ишлаб чиқариш ва маҳсулотни реализация қилиш ҳажми юзасидан йиллик планни барвақт, 17 декабрда бажариб бўлдилар. Область саноат ишлаб чиқариши умумий ҳажмининг ўсиши суръатлари юзасидан беш йиллик тўрт йили топшириқларини бажарди. Саноатда меҳнат унумдорлиги 1970 йилдагига нисбатан бир ярим баравар ошди.

Капитал қурилиш жадал суръатлар билан олиб борилмоқда. Сирдарё ГРЭСи графикдан илдам қурилмоқда, ГРЭСнинг 300 минг киловатт қувватли учинчи энергия блоки яқинда ишга тушади, шундан сўнг станциянинг қуввати 900 минг киловаттга етади. Беш йилликнинг тўрт йили мобайнида неча ўнлаб ишлаб чиқариш объектлари ва маданий-маиший объектлар, 800 минг квадрат метрдан зиёд уй-жойлар фойдаланишга топширилди.

Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришда муҳим ўзгаришлар юз берди. Область пахта етиштириш ва тайёрлаш юзасидан юксак социалистик мажбуриятларини ошириб бажарди. Тайёрлов пунктларига 336 минг тоннадан зиёд пахта топширилди. Бу халқ хўжалик планининг 127 процентини ташкил этади. Давлатга деҳқончилик ва чорвачилик барча асосий маҳсулот турларини сотиш топшириқлари барвақт тўла ва ошириб бажарилиши таъминланди.

Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини юксалтириш — биринчи даражали аҳамиятга молик ишдир. Бу иш область партия ташкилоти ва маҳаллий Советларнинг доимо диққат марказида турибди. Ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш билан бир вақтда қишлоқ хўжалигининг моддий-техника базаси ҳам кенгайтирилмоқда. Область ташкил этилганидан буён ўтган салкам 12 йилда 90 минг гектардан зиёд суғориладиган ер қишлоқ хўжалик оборотига киритилди, 18 та совхоз тузилди. Асосий қишлоқ хўжалик маҳсулоти —пахта етиштириш 18 баравар, шоли етиштириш 5 баравар ва қовун-тарвуз етиштириш қарийб 5 баравар кўпайди. Озуқа базасининг мустаҳкамланиши, жамоат чорваси туёғининг кўпайтирилиши ва унинг маҳсулдорлиги оширилиши гўшт етиштиришни 64 процент, сут етиштиришни 2,4 баравар ва тухум етиштиришни уч баравар кўпайтиришга имкон берди.

Область қишлоқ хўжалигининг асосий соҳаси пахтачилик муваффақиятли ривожланиб бормоқда. Шу беш йилликнинг тўрт йилидагина 1 миллион 230 минг тоннадан зиёд-халқ хўжалик планида кўзда тутилганидан 327 минг тонна кўп пахта тайёрланди. Шу вақт мобайнида пахтачиликдаги меҳнат унумдорлиги 40 процент кўтарилди. Буларнинг ҳаммасига комплекс механизацияни жорий этиш ҳамда ғўза парвариши ва пахта теримида техника тараққиётини амалга ошириш туфайли мумкин бўлди.

Областда деҳқончилик ва чорвачилик асосий соҳаларини ихтисослаштириш борасида ишлар планли равишда олиб борилмоқда. Яқин йилларда пахтачилик сабзавотчилик, узумчилик, полизчилик ва шоликорлик бўйича 20 та янги совхоз барпо этиш мўлжалланади. Чорвачилик соҳасини тўла ихтисослаштириш ва концентрациялашга жадал ўтказиш, уни саноат заминига ўтказиш чоралари кўрилмоқда. Қорамол боқиладиган комплекс ва тухум етиштирувчи паррандачилик фабрикалари қурилмоқда.

Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини доимо такомиллаштириб бориш қонуниятли бир жараёндир. Коммунистик партия ўтказиб келаётган аграр сиёсат ишлаб чиқариш муносабатларини янада ривожлантириш ва қишлоқни ишлаб чиқариш даражаси, меҳнат характери, дала ва ферма меҳнаткашларининг моддий таъминоти ва уларга маданий-маиший хизмат кўрсатиш жиҳатидан шаҳар билан тенглаштирувчи шароитлар яратиш учун ниҳоятда самарали имкониятлар очиб бермоқда.

Практика Ўзбекистон шароитларида қўриқ ерларни суғориш ва янги совхозлар қуришга сарфланадиган капитал маблағлар ғоятда самарали чиқаётганлигини яққол кўрсатмоқда. Ирригация-мелиорация қурилишига сарфланувчи маблағлар янги ерлар ишга туширилган учинчи-тўртинчи йилдаёқ қопланмоқда, янги пахтачилик совхозини комплекс қуриш ҳаражатлари 6-7 йилда қопланмоқда. Умуман 1956 йилдан бери ўзлаштирилаётган Мирзачўлнинг янги суғориш зонасида етиштирилган пахта ва бошқа деҳқончилик маҳсулотларининг қиммати давлат ҳаражатларини қоплади ва 70 миллион сўмга яқин соф фойда олинди. Шунинг учун ҳам СССР Госплани республикада янги ерлар ўзлаштириш ва суғоришга ажратиладиган маблағларнинг кўпайтирилишини кўзда тутишини истар эдик. Шундай қилинганда биз шу ишларни анча тезлаштириб, ерларни ирригация-мелиорация жиҳатидан тайёрлаш билан ўзлаштирилган массивларда саноат граждан қурилиши суръатлари ўртасидаги ҳали мавжуд узилишни кескин равишда қисқартирган, янги совхозлар комплекс равишда ишга туширилишини таъминлаган ва сарфланган маблағлардан мумкин қадар кўп самара олган бўлур эдик.

Ўзбекистоннинг колхоз ва совхозларига замонавий қишлоқ хўжалик техникаси жуда кўп келмоқда, минерал ўғит ва бошқа кимёвий воситалар келтириш кўпаймоқда. Булар бизнинг пахта ва бошқа маҳсулотлар етиштиришни муқаррар кўпайтириб боришимизга ёрдам бермоқда. Шу билан бирга биз пахтазор, шолипоя ва маккажўхоризорларда бегона ўтларга қарши кимёвий воситалар танқислигига дуч келиб турибмиз. Шу воситаларга бўлган эҳтиёж тўла қондирилганида шундай экинзорларни анча кенгайтириш ва кўпроқ маҳсулот олиш мумкин бўлур эди. Бизнингча республикада эҳтиёжни тўла қондирадиган ҳажмда гербицид моддалар етиштирувчи базалар яратиш масаласи етилган. СССР Госплани, тегишли министрликлар ва идоралар мана шу масалани кўриб чиқиб, уни ҳал этишга ёрдам берадилар, деб ишонамиз.

Халқ хўжалигининг ҳамма соҳаларини жадал ривожлантириш учун муҳим аҳамиятга эга бўлган яна бир масалалар бор. КПСС XXIV съездининг Директиваларида даставвал қўл меҳнати ва жисмоний оғир меҳнатни қисқартириш ҳисобига меҳнат ресурсларидан янада рационал фойдаланиш кўзда тутилган. Хўжалик қурилишининг ҳамма участкаларида меҳнат тобора индустриаллашиб бормоқда, «оддий ишчи» деган тушунчанинг ўзи йўқолиб бормоқда. Лекин мамлакатнинг турли чекқаларидан корхоналар, қурилишлар, колхоз ва совхозларга юборилаётган юклар оқими муттасил кўпайиб бораётганлигини ҳам назарда тутмоқ керак. Масалан, областимиз территориясида бўлган темир йўл станцияларининг юк обороти ҳар йили 20-25 процент кўпайиб борганн ҳолда неча ўн йиллардан бери юк ортиш, тушириш ишларининг имкониятлари амалда аввалги даражада қолиб келмоқда, механизация ниҳоятда сусткашлик билан жорий этилмоқда, техника ва юкчилар етишмаяпти. Мана шу сабабдан вагонлар нормадан ошиқча тўхтаб қолмоқда ва бунинг учун анчагина жарима пуллар тўланмоқда.

Юк олувчилар юк қабул қилиб олиш ва жўнатиш ишларига механизаторларни ва бошқа касблардаги мутахассисларни жалб қилишга мажбур бўлмоқдалар, бу нарса давлатга катта зарар етказмоқда. Кўп йиллик практиканинг далолат беришича, хўжалик корхоналари ва ташкилотлари ўз корхоналарига зарар етказмаган ҳолда транспортчиларнинг талабларига мослашиш имкониятига эга эмаслар. Йўллар министрлиги юк ортиш-тушириш ишларини комплекс равишда ташкил этиш ҳамма масалаларини ҳал этишни тамомила ўз зиммасига оладиган пайт келди. Бизнингча, катта-катта темир йўл станцияларида бирон областга келувчи ва шу областдан ташқарига чиқарилувчи асосий юкларни қабул қилиб олиш ва жўнатиш юзасидан ҳамма операцияларни комплекс равишда механизациялашган марказлашган юк ортиш-тушириш узелларини барпо этиш мақбул кўринади.

Депутат ўртоқлар! Бугун кўриб чиқилаётган СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1975 йилги Давлат плани билан СССРнинг 1975 йилги Давлат бюджетининг лойиҳалари мамлакатимизда коммунистик қурилиш улуғвор вазифаларига тамомила мос келади. План ва бюджетнинг муваффақиятли амалга оширилиши экономика ва маданиятни юксак суръатлар билан ривожлантиришни, совет кишиларининг фаровонлигини юксалтиришни, Ватанимиз қудратини янада мустаҳкамлашни таъминлайди.

Мен СССР Министрлар Совети муҳокамага қўйган СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1975 йилги Давлат плани ва СССРнинг 1975 йилги Давлат бюджетининг план-бюджет ва тармоқ комиссиялари киритган тузатишлар билан тасдиқлаш тўғрисида сўзга чиққан депутатлар айтган таклифларни қўллаб-қувватлайман.

Ўзбекистон меҳнаткашлари барча совет халқи билан биргаликда беш йиллик топшириқларини барвақт бажариш учун, жонажон ленинчи партиямиз XXV съездини муносиб кутиб олиш учун янада зўр ғайрат ва илҳом билан кураш олиб борадилар, деб КПСС Марказий Комитетини, СССР ҳукумати ва Олий Советини ишонтиришга рухсат этгайсиз. (Қарсаклар).

ТЎҚҚИЗИНЧИ ЧАҚИРИҚ СССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ИККИНЧИ СЕССИЯСИ

БУНЁДКОРЛИК ПЛАНИ ВА БЮДЖЕТИ

Совет халқи, деди сўзининг пировардида В. Ф. Гарбузов, КПСС XXIV съезди қарорларини амалга ошириш учун зўр илҳом билан меҳнат қилмоқда. Шубҳа йўққи, Коммунистик партия раҳбарлигида Совет Иттифоқи меҳнаткашлари тўққизинчи беш йилликни муносиб якунлаш учун социалистик мусобақани янада кенг авж олдирадилар. Бу 1975 йилдаги план ва бюджет муваффақиятли равишда тўла ва ортиғи билан бажарилади ҳамда мамлакатимиз коммунистик жамият қурилишнинг улуғвор режаларини амалга ошириш йўлида янги улкан қадам қўяди, деб астойдил ишониш имкониятини яратиб беради.

Депутатлар 1975 йилда СССР Давлат бюджети тўғрисида Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Қонунини палаталарда алоҳида-алоҳида овоз бериш йўли билан қабул қилдилар. СССРнинг 1975 йилги Давлат бюджети план-бюджет комиссиялари ва тармоқ комиссияларининг киритган тузатишларини ҳисобга олган ҳолда, даромадлар бўйича 208.598.531 минг сўм миқдорида ва ҳаражатлар бўйича 208.410.750 минг сўм миқдорида, даромадлар ҳаражатлардан 187.781 минг сўм миқдорида ортиқ қилиб тасдиқланди.

Халқ хўжалигини — оғир саноатни, қурилиш индустриясини, енгил саноатни ва озиқ-овқат саноатини, қишлоқ хўжалигини, транспорт, уй-жой коммунал хўжалигини ва халқ хўжалигининг бошқа тармоқларини янада ривожлантиришни маблағ билан таъминлашнинг ҳаражатлари—жами 102.630.255 минг сўм, социал маданий тадбирларга ажратиладиган маблағлар жами 76.822.142 минг сўм, шу жумладан давлат социал страхованиеси бюджети бўйича 25.934.907 минг сўм миқдорида белгиланди.

Мамлакат мудофаасига ажратиладиган маблағлар 17.430.000 минг сўм миқдорида белгиланди.

КПСС XXIV съезди Директиваларига мувофиқ, совет халқи фаровонлигини янада ошириш юзасидан тадбирларни ўтказиш учун 1975 йилда ҳар йилга ҳисоблаганда 21.459.000 минг сўм, шунингдек 1957 йилгача аҳоли ўртасида тарқатилган давлат заёмлари облигацияларининг ҳақини тўлаш учун 1.000.000 минг сўм ажратилади.

Иттифоқдош республикаларнинг Давлат бюджетлари қонун билан белгилаб қўйилди.

СССР Олий Совети 1973 йилги СССР Давлат бюджетининг ижроси тўғрисидаги ҳисоботни тасдиқлади.

Сессия шундан кейин кун тартибининг тўртинчи моддасини — СССР Олий Совети Президиумининг Фармонларини тасдиқлаш тўғрисидаги моддасини қарашга ўтади. Бу масала юзасидан СССР Олий Совети Президиумининг Секретари депутат **М. П. Георгадзе** доклад қилди.

СССР Олий Совети Президиуми, деди у, СССР Олий Советининг биринчи сессиясидан кейин ўтган вақт мобайнида бир қанча Фармонлар қабул қилдики, СССР Конституциясига биноан бу Фармонлар СССР Олий Совети муҳокамасига қўйилади, докладчи ана шу давр ичида «Кам иш ҳақи оладиган оилаларнинг болаларига нафақа жорий этиш тўғрисида», «Мавсумий ишларда банд бўлган ишчилар ва хизматчиларнинг иш шароитлари тўғрисида», «Муваққат ишчилар ва хизматчиларнинг иш шароитлари тўғрисида», «Армия генерали ҳарбий унвонини бериш тартиби ҳақида» Фармонлар, «Ўртоқ П. Н. Демичевни СССР маданият министри қилиб тайинлаш тўғрисида» Фармон чиқарди.

М. П. Георгадзе ана шу Фармонларнинг қабул қилиниши зарурлигини асослаб берди.

Олий Совет СССР Олий Совети Президиумининг Фармонларини тасдиқлади ва тегишли Қонунлар ҳамда Қарорлар қабул қилди.

Тўққизинчи чақириқ СССР Олий Советининг иккинчи сессияси кун тартибига қўйилган масалалар тугади. Сессия ёпиқ деб эълон қилинади. (ТАСС).

СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАЛАРИ ИТТИФОҚИ ҚОНУНИ

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ «МАВСУМИЙ ИШЛАРДА БАНД БЎЛГАН ИШЧИЛАР ВА ХИЗМАТЧИЛАРНИНГ ИШ ШАРОИТЛАРИ ТЎҒРИСИДА» ВА «МУВАҚҚАТ ИШЧИЛАР ВА ХИЗМАТЧИЛАРНИНГ ИШ ШАРОИТЛАРИ ТЎҒРИСИДА»ГИ ФАРМОНЛАРИНИ ТАСДИҚЛАШ ҲАҚИДА

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Олий Совети **қарор қилади:**

СССР Олий Совети Президиумининг «Мавсумий ишларда банд бўлган ишчилар ва хизматчиларнинг иш шароитлари тўғрисида» ҳамда «Муваққат ишчилар ва хизматчиларнинг иш шароитлари тўғрисида» 1974 йил 24 сентябрдаги фармонлари тасдиқлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. ПОДГОРНИЙ.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1974 йил 20 декабрь.

СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАЛАРИ ИТТИФОҚИ ҚОНУНИ

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ «КАМ ИШ ҲАҚИ ОЛАДИГАН ОИЛАЛАРНИНГ БОЛАЛАРИГА НАФАҚА ЖОРИЙ ЭТИШ ТЎҒРИСИДА»ГИ ФАРМОНИНИ ТАСДИҚЛАШ ҲАҚИДА

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Олий Совети **қарор қилади:**

СССР Олий Совети Президиумининг «Кам иш ҳақи оладиган оилаларнинг болаларига нафақа жорий этиш тўғрисида» 1974 йил 25 сентябрдаги Фармони тасдиқлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. ПОДГОРНИЙ.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1974 йил 20 декабрь.

СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАЛАРИ ИТТИФОҚИ ҚОНУНИ

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ «АРМИЯ ГЕНЕРАЛИ ҲАРБИЙ УНВОНИНИ БЕРИШ ТАРТИБИ ҲАҚИДА»ГИ ФАРМОНИНИ ТАСДИҚЛАШ ТЎҒРИСИДА

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Олий Совети **қарор қилади:**

СССР Олий Совети Президиумининг «Армия генерали ҳарбий унвонини бериш тартиби ҳақида»ги 1974 йил 1 ноябрь Фармони тасдиқлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. ПОДГОРНИЙ.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1974 йил 20 декабрь.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ҚАРОРИ

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ «ЎРТОҚ П. Н. ДЕМИЧЕВНИ СССР МАДАНИЯТ МИНИСТРИ ҚИЛИБ ТАЙИНЛАШ ҲАҚИДА»ГИ ФАРМОНИНИ ТАСДИҚЛАШ ТЎҒРИСИДА

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Олий Совети **қарор қилади:**

СССР Олий Совети Президиумининг Ўртоқ Петр Нилович **Демичевни** СССР маданият министри қилиб тайинлаш тўғрисидаги 1974 йил 14 ноябрь Фармони тасдиқлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. ПОДГОРНИЙ.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1974 йил 20 декабрь.

КПСС ДЕЛЕГАЦИЯСИ ЖЎНАБ КЕТДИ

19 декабрь куни КПСС делегацияси Европа коммунистик ва ишчи партиялари конференциясининг тайёргарлик учрашувида қатнашмоқ учун Москвадан Будапештга жўнаб кетди.

Делегация составида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитетининг секретари Б. Н. Пономарев, КПСС Марказий Комитетининг секретари К. Ф. Катушев, КПСС Марказий Комитети аъзолигига кандидат, «Проблемы мира и социализма» журналининг бош редактори К. И. Зародов, КПСС Марказий Ревизия комиссиясининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети халқаро бўлими мудирининг ўринбосари В. В. Загладин бор.

ЛЕКТОРЛАР БИЛИМ САВИЯЛАРИНИ ОШИРМОҚДАЛАР

Тошкентда партия комитетларининг иқтисодий ва илмий-техникавий мавзуларда лекция ўқувчи лекторларининг республика семинари тўрт кун давом этди. Бу семинарни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети уюштирди.

Семинар қатнашчилари партиянинг иқтисодий сиёсати ҳақида, техникани тараққий эттириш ва ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш, пропаганда иши методикаси тўғрисида ўқилган лекцияларни тинглашди. Партия раҳбар ходимлари, министрлар, республика халқ хўжалигидаги етакчи мутахассислар, олимлар лекция ўқидилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари, фан-техника тараққиётига ёрдам берувчи республика кенгашининг раиси И. Г. Анисимкин ўз лекциясини ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишнинг энг муҳим шарти бўлган фан-техника тараққиётини жадаллаштиришга бағишлади.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари Й. Р. Қурбонов Ўзбекистонда маҳсулот сифатини яхшилаш ва қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариши самарадорлигини ошириш вазифалари тўғрисида лекция ўқиди.

КПСС Марказий Комитети пропаганда бўлимининг лектори В. Г. Шемятенковнинг лекцияси СССРнинг ташқи иқтисодий алоқаларига бағишланди.

Москва Давлат университетининг доценти Ю. Н. Бронников халқ хўжалигини бошқаришни такомиллаштиришнинг актуал проблемалари тўғрисида лекция ўқиди.

Семинар қатнашчилари Тошкент трактор заводига бориб, ишлаб чиқаришни такомиллаштириш соҳасидаги иш тажрибаси билан танишдилар. Сирдарё областидаги «Малик» совхозида бўлдилар.

(ЎзТАГ).

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН ЧОРВАДОРЛАРИ ҒАЛАБАСИ

НУКУС. КПСС XXIV съезди тарихий қарорларини амалга ошираётган Қорақалпоғистон Автоном республикаси чорвадорлари тўққизинчи беш йилликнинг тўртинчи — белгиловчи йилини ажойиб меҳнат ғалабалари билан якунламоқдалар. Улар 11 минг 399 тонна гўшт тайёрлаб йиллик планни ошириб адо этдилар.

Гўшт тайёрлаш планини муддатидан олдин бажаришда Беруний, Шуманай, Ленинобод, Нукус, Кегайли, Чимбой, Тахтакўпир, Мўйноқ районлари чорвадорлари салмоқли ҳисса қўшдилар.

Автоном республика чорвадорлари гўшт тайёрлашни қизғин давом эттирмоқдалар.

* * *

Икки район — Шуманай ва Қўнғирот районлари хўжаликлари Қорақалпоғистонда биринчи бўлиб сут тайёрлаш йиллик планларини ошириб бажардилар. Давлатга Шуманай район чорвадорлари 815 тонна, қўнғиротликлар 1375 тонна сут сотдилар.

Р. ЕШИМБЕТОВ.

НАШРИЁТЧИЛАР ЗАФАРИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриёти ишчилари, инженер-техник ходимлари коллективи КПСС XXIV съезди қарорларини амалга ошириш учун курашиб, беш йилликнинг тўртинчи белгиловчи йили халқ хўжалиги планини муддатидан илгари — 18 декабрда муваффақиятли бажардилар.

Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида ғолиблик учун курашаётган нашриётчилар йил охирига қадар яна 300 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш мажбуриятини олишди. Меҳнат унумдорлиги пландагига қараганда 6 процент ортди. Йил охирига қадар планга қўшимча ишлаб чиқариладиган маҳсулотнинг ҳаммаси меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига бўлади.

ПАРТИЯ АКТИВИНИНГ ЙИҒИЛИШИ

ЖИЗЗАХ, 20 декабр. (ЎзТАГ). Бугун Жиззах область партия активининг йиғилиши бўлди.

Йиғилиш қатнашчилари область партия комитетининг секретари С. А. Нишоновнинг халқ маорифини янада яхшилаш борасида область партия ташкилотининг вазифалари тўғрисидаги докладини муҳокама қилдилар.

Муҳокама қилинган масала юзасидан қарор қабул қилинди.

Планетамизда

Германия Коммунистик партияси Ғарбий Германия меҳнаткашларининг манфаатлари учун курашмоқда. Сайловолди кампанияси жараёнида нарх-навонинг кўтарилишига қарши демократик назорат ўрнатилиши талаб этилмоқда. Суратда: ГКП активистлари Дуйсбург кўчасида.

АДН-ТАСС фотоси.

БУДАПЕШТДАГИ ТАЙЁРГАРЛИК УЧРАШУВИ

БУДАПЕШТ, 20 декабрь (ТАСС). 1974 йил октябрида Варшавада ўтказилган маслаҳат учрашувида эришилган келишувга мувофиқ 19 декабрь куни бу ерда Европа коммунистик ва ишчи партияларининг конференциясига тайёргарлик учрашуви очилди.

Учрашувни очиш вақтида Венгрия Социалистик ишчи партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Янош Кадар учрашув қатнашчиларини табриклаб нутқ сўзлади.

Польша Бирлашган ишчи партияси делегациясининг бошлиғи Э. Бабю Будапештдаги тайёргарлик учрашувидан аввал ўтказилган ишлар ва маслаҳатлашувлар тўғрисида Италия Коммунистик партияси, Венгрия Социалистик ишчи партияси ва Польша Бирлашган ишчи партияси номидан ахборот берди.

Бугунги мажлисда Австрия Коммунистик партияси номидан Эрвин Шарф, Греция Коммунистик партияси номидан Антониос Амбатьелос, Франция Коммунистик партияси номидан Жан Канап; Совет Иттифоқи Коммунистик партияси номидан Б. Н. Пономарев; Финляндия Коммунистик партияси номидан Олави Пойколайнен; Германия Коммунистик партияси номидан Вилли Гернс; Италия Коммунистик партияси номидан Жан Карло Пайетта; Бельгия Коммунистик партияси номидан Жан Блюм ва Жан Терф; Германия Бирлашган социалистик партияси номидан Пауль Марковски; Кипр Прогрессив меҳнаткаш халқ партияси номидан Георгос Кристодопулидес сўзга чиқдилар.

Учрашув қардошларча ҳамкорлик ва ҳамжиҳатлик муҳитида ўтмоқда.

М. СТАСИНОПУЛОС — ГРЕЦИЯНИНГ МУВАҚҚАТ ПРЕЗИДЕНТИ

АФИНА, 18 декабрь. (ТАСС). Греция ҳукумати М. Стасинопулосни мамлакатнинг вақтинча президенти қилиб тайинлади. Ҳукуматнинг бу қарори парламентда тасдиқланиши керак.

М. Стасинопулос — ҳуқуқ профессоридир. У 1969 йилда хунтанинг 21 судьяни истеъфога бўшатиб юбориш тўғрисидаги қарорини бекор қилганлиги учун ҳарбий режим уни давлат кенгаши раиси лавозимидан (Грециянинг олий маъмурий суди) олиб ташлаган эди. М. Стасинопулос узоқ вақт хонабанди бўлиб турди.

Бош министр К. Караманлиснинг айтишича, эртага ҳукумат янги конституция лойиҳасини парламент муҳокамасига қўяди.

ОКЕАН ҚАНДАЙ БЎЛИШИ КЕРАК?

ТОКИО, 20 декабрь. (ТАСС). Келаси йилнинг июлида Окинавада очиладиган «Экспо-75» виставкасида ҳозирча 24 мамлакат ва бешта халқаро ташкилот қатнашажагини билдирди.

Виставкага «Океан қандай бўлиши керак?» деган сўзлар шиор қилиб олинган. Виставка ташкилотчилари денгиз океанининг улуғворлигини, унинг кишилар ҳаётидаги ролини кўрсатиш, океан бойликлари ва ундан инсоният бахт-саодати йўлида фойдаланиш имкониятлари тўғрисида гапириб бериш ниятидадирлар.

Виставкага қатнашувларини илтимос қилиб 144 мамлакат ва 34 халқаро ташкилотга таклифнома юборилди.

«ЭРКИН ДУНЁ» ҚИЁФАСИ

Уй-жой судхўрлари

Судхўрлар... Бу сўзни эшитишнинг ўзиёқ одамнинг баданини жунжитиб юборади. Аммо унинг амалиёти қанчалик жирканч эканлигини эҳтимол кўпчилик билмайди.

Германия Федератив Республикасида олтмишинчи йилларда қурилиш ишлари бир оз авж олиб кетгандек бўлди. Мамлакатнинг кўпчилик районларида бинокорлик ишлари қизиб кетди. Бироқ, бу ҳол узоққа чўзилмади. Мамлакатда уй-жой проблемаси аввалгидек барибир жамиятнинг энг қийин ва оғир проблемаси бўлиб қолаверди. Янги уйлардаги ижара ҳақи ғоятда баланд бўлган квартираларда ҳар ким яшай олмади, чунки кўрпага қараб оёқ узатишга мажбур бўлиб яшайдиган оддий меҳнаткаш ёки ўрта ҳол оилалар бундай квартираларда яшашга мутлақо қодир бўлмай қолишган. Шунинг учун ҳам ғарбдаги кўпчилик немис аҳолилари яна ўша ўзларининг киндик қонлари тўкилган эски, кўримсиз уй-жойларида ғарибона ҳаёт кечиришга мажбур бўлиб қолавердилар.

Кейинги вақтларгача ГФРдаги кўпчилик уй-жой ижарачилари уй эгалари билан узоқ муддатли шартнома тузиб, бу билан квартира ҳақининг ортиб боришидан халос бўламиз, деб ўйлашар эди. Лекин, ҳозирги кунда бу имконият ва енгилликлар ҳақидаги ўйлар чиппакка чиқиб кетди. Мамлакатдаги иқтисодий аҳвол кейинги йилларда бутунлай ёмонлашди. Бундан фойдаланган уй-жой ва ер участкаси эгалари фойда олишни яна ҳам кўпайтириш мақсадида тузилган шартномаларнинг даҳлсизлигига ишонган кишиларнинг манфаатдорлигини поймол этиб, турли-туман найрангларни ишга солабошладилар.

Ғарбий Германияда яқин-яқин вақтларгача «менинг уйим-менинг кулбам» деб фақирона тирикчилик билан кун ўтказиб келаётган кишилар яшаётган кўпчилик уйларни бузишга киришилди. Ижарачилар билан уй-жой эгалари ўртасидаги шартномалар поймол этилди. Уй эгалари, бу ерликларнинг таъбири билан айтганда «уй-жой судхўрлари», тузилган шартномалардан ва ғариб ижарачилардан «қутилиш» учун икки йўлни танлаб олдилар. Улар эски уйларда яшовчиларнинг ижара ҳақларини ғоятда ошириб юбордилар, ёки онгли равишда эски уйларни бузилиш ҳолига келгунча қарамай қўйдилар.

Мамлакатдаги ҳатто консерватив мотбуот ҳам эндиликда Ғарбий Германиядаги энг йирик шаҳарлар ҳам уй-жой муҳтожлиги касалига мубтало бўлган, деб эътироф этади. Бундай аҳволдан норози бўлган меҳнаткашларнинг ғазаб ўти кундан-кунга кучайиб бормоқда.

Жамоатчиликнинг тазйиқи билан кўпчилик шаҳарларда бўш ётган квартираларнинг ҳисоби олиб чиқилди. Бунинг натижасидан ғазабланган ижарачилар оммавий чиқишлар, йиғилишлар ва намойишлар ўтказишди.

Фақат энг йирик порт ва саноат маркази ҳисобланган Гамбург шаҳрида — 40 минг аҳолиси квартирага муҳтож бўлган шаҳарда — 8 минг квартира бўм-бўш ётганлиги аниқланди. Бавария пойтахти Мюнхенда эса ҳар йили ўрта ҳисобда 18 минг квартира фойдаланилмай бекор ётганлиги аниқланди.

Яқинда шаҳар маъмурлари «шаҳарларнинг санитария аҳволини яхшилаш тадбирлари»ни амалга ошириш тўғрисида хабар тарқатишди. Бу ҳол меҳнаткаш оммани яна тутақтириб юборди. Бу «ғамхўрлик»нинг маъноси кўпчилик ғарб немисларига жуда аён. Баъзи бир шаҳарларнинг ғамхўр «ота»лари хусусий кишиларга тегишли эски уйларни бузишга қарор қилишди. Аҳён-аҳёндаги шаҳарларда бу тадбирни амалга оширишга енг шимариб киришиб кетилди. Бунинг натижасида уй-жойларнинг хўжайинлари аввало бефойда мижозлардан қонуний равишда халос бўладилар ва эски уйлар ўрнида «даромадли» янги уйлар қуришга катта ҳуқуқ оладилар. Кўпчилик шаҳарлардаги тажрибалардан маълум бўлишича, бунда ижара ҳақи камида икки баравар ошмоқда.

Ўз уй-жойига эгалик талаб қилувчи кишиларнинг кучи нимага ҳам етарди. Гамбург, Кёльн, Дюссельдорфда ва бошқа кўпчилик шаҳарларда уй-жойи бузилган меҳнат аҳли кўпинча плакатлар кўтариб кўчалардан ўтишади, ижара ҳақининг ошириб юборилаётганлигига қарши, уй-жой судхўрларига қарши ва ер участкалари савдогарларига қарши чиқишга одамларни даъват этишади.

Гамбург ва Мюнхенда «уйлар фойда олиш учун эмас, яшаш учун қурилсин», деган шиор остида кўп кишилик митинг ўтказилди. Чунончи, Гамбургдаги чорак миллион аҳолиси бўлган Эмсбютель районида атайин қарамай қўйилган уйларни ремонт қилишга, уларнинг эгаларини мажбур этишни, шаҳар маъмурлари қарамоғидаги 90 минг квартиранинг ҳақини оширмасликни талаб қилдилар. Бу райондаги аҳолининг қарийб ярми «санитария тадбирлари» амалга ошириладиган уйларда истиқомат қилади.

Тармоқ касаба союзлари, немис касаба союзлари бирлашмасининг маҳаллий бўлимлари, сиёсий партиялар ижарачиларнинг ҳақли талабларини фаол қўллаб-қувватламоқдалар. Бунга Германия Коммунистик партиясининг Мюнхендаги 18 мингта бўш ётган квартирани меҳнаткашларга ижарага қўйиш ҳақидаги расмий талабини 45 минг киши қўллаб-қувватлаганлиги факти яққол мисол бўла олади.

Мюнхендаги митинг қатнашчилари ГФРдаги уй-жой тартибини «ижтимоий ҳаётга зид, конституцияга қарши бир ҳол» деб атадилар. Ғарб немисларининг жуда кўпчилик қисми бундай баҳони борган сари ҳаққоний баҳо, деб тушунмоқдалар. Чунки, уй-жой судхўрлиги кўпчилик меҳнаткашларнинг жон-жонидан ўтиб, ундан хазар қилувчиларнинг сафи борган сари кўпайиб бормоқда.

М. ПАВЛОВ,
АПН мухбири.

КОММУНИЗМНИНГ ЭЪТИҚОДЛИ БИНОКОРЛАРИНИ ВОЯГА ЕТКАЗАЙЛИК

Тошкентда, Октябрь район партия комитетининг мажлислар залида Ўзбекистондаги ижтимоий фанлар олий ўқув юртлари ўқитувчиларининг семинар-кенгаши бўлди. Кенгашда республика олий ўқув юртларида ижтимоий фанларни ўқитишнинг ғоявий назарий савиясини ошириш, КПСС Марказий Комитетининг Н. Э. Бауман номли Москва олий техника билим юрти ва Н. Г. Чернишевский номли Саратов давлат университети иши тўғрисидаги қарори асосида бўлажак мутахассисларни марксча-ленинча тайёрлашни яхшилаш вазифалари муҳокама қилинди.

Шу масала юзасидан Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг фан ва ўқув юртлари бўлимининг мудири М. М. Хайруллаев доклад қилди.

Кенгашда Ўзбекистон ССР олий ва ўрта махсус таълим министри Ғ. А. Абдураҳмонов, республика маориф министрининг ўринбосари С. Г. Романов, СССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлигининг ижтимоий фанларни ўқитиш бўлимининг бошлиғи А. П. Шептулин, Ўрта Осиё медицина педиатрия институтининг ректори профессор В. М. Мажидов, Тошкент Давлат университети КПСС тарихи кафедрасининг мудири профессор Л. В. Гентшке, Тошкент Давлат университети ҳузуридаги малака ошириш институтининг директори Х. Т. Турсунов, Тошкент театр-рассомчилик институтининг ректори С. К. Камолиддинов, Тошкент темир-йўл транспорти инженерлари институти партия комитетининг секретари доцент П. Т. Шликов, Низомий номли давлат педагогика институтининг кафедра мудири профессор Ж. Т. Туленов, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси иқтисод институтининг директори профессор И. И. Искандаров қилган қўшимча докладлар ва ахборотлар ҳам тингланди.

Семинар-кенгаш қатнашчилари республика олий ўқув юртларида ижтимоий фанларни ўқитишнинг ғоявий-назарий савиясини оширишга ва бўлажак мутахассисларни марксча-ленинча тайёрлашни янада яхшилашга қаратилган тадбирларни белгиладилар. (ЎзТАГ).

АХБОРОТ: ЯНГИЛИКЛАР, ХАБАРЛАР

КЕЧАГИ ПОЧТАДАН

ҚИШЛОВ ТАРАДДУДИ

«Узбекохотрибак» жамияти ҳайвонот ва паррандаларни қишдан яхши олиб чиқиш ҳақида қайғурмоқда. Қўшимча равишда бериш учун озуқа ажратилди. Қорақалпоғистон АССР, Тошкент, Самарқанд, Сурхондарё, Наманган область ов хўжаликлари 700 тоннадан ортиқ дон ва дағал хашак билан таъминланди.

Қўриқхоналар коллективлари кузги буғдой ва арпа сепиш ишларини ҳам пишиқ-пухта ташкил этдилар. Янги ўзлаштирилган юз гектар майдонга дон сепилди. Шунингдек, қўриқхоналарда кўпайтириш учун қирғовул ва Қирғизистондан келтирилган тустовуқ тарқатилди.

И. РАҲМАТУЛЛАЕВ.

ҲАМКОРЛИК

Чимбой шаҳрида бир группа тошкентлик алоқачилар иш олиб бормоқдалар. Улар шаҳарнинг корхона ва хонадонларига телефон ўтказишяпти. Бир йўла икки минг номерга хизмат қиладиган автомат-телефон станциясида монтаж ишлари жадаллаштирилди. Ўзбекистон ССР Алоқа министрлигининг қурилиш-монтаж бошқармаси участка бошлиғи А. Шустер раҳбарлигидаги алоқачи станцияни йил охиригача фойдаланишга топшириш мажбуриятини олишган.

О. ТЎҚИМБЕТОВ.

ДЕНОВ «ҚУВОНЧИ»

Денов район маданият уйи ҳузурида «Қувонч» ансамбли ташкил этилди. Пахтакор, механизатор, ўқитувчи, шифокор ва бошқа касб эгаларидан иборат ҳаваскорлардан тузилган бу ансамбль иштирокчилари «8-Март», «Москва», Собир Раҳимов номли, Куйбишев номли, «Октябрь 50 йиллиги» колхозларида бўлиб, маҳоратларини намойиш қилдилар.

Ў. БЕКМУРОДОВ.

ЙЎЛОВЧИЛАР МАМНУН

Андижон «Облколхозстрой» трестининг 63-механизациялашган кўчма колоннаси бинокорлари Карл Маркс номли колхоз марказида 640 ўринли янги мактаб биносини фойдаланишга топширдилар. «Узавтострой» трестига қарашли Андижон қурилиш участкасининг бинокорлари эса, шаҳарнинг Муқимий кўчасида янги замонавий автовокзал биносини битказиб, йўловчиларни мамнун этишди.

С. МЎЙДИНОВ.

* * *

Редакциямизга шунингдек, хоразмлик **Р. Қобулов, Қ. Иброҳимов, М. Шарипов, Х. Хўжаев,** андижонлик **Ф. Расулов, Ф. Шодмоналиев,** самарқандлик **О. Очилов, Ж. Ҳалимов,** сирдарёлик **А. Мирзаев,** қашқадарёлик **М. Ражабова, Н. Оллоёров, Ж. Юсупов, Э. Садиков,** чирчиқлик **Т. Алматов,** наманганлик **А. Мамажонов,** сирдарёлик **Ж. Санджамолов,** фарғоналик **Х. Хаитова, О. Сафохонов,** сурхондарёлик **Т. Жуманазаров,** оддий солдат **В. Акрамов,** олмаоталик **Г. Маралбоев,** бухоролик **С. Маматова** ва бошқа ўртоқлар ҳам қизиқарли хабарлар йўллашган.

АХБОРОТ: ЯНГИЛИКЛАР, ХАБАРЛАР

ИККИНЧИ АСРГА ҚАДАМ

ПИРУ-БАДАВЛАТЛАРИМИЗ

Тошкент шаҳар Октябрь районидаги Бирлик массивида Абдуқаюм Исамуҳамедов истиқомат қилади. Бу табаррук отахон бир асрдан ортиқ умр кўрди. Яқинда у 110 баҳорни қаршилади. Отанинг 35 невараси, 70 дан ортиқ эвара-чевараси бор.

Бобонинг авлодлари орасида ўқитувчи, инженер, врач, геолог ва бошқа касб эгалари бор. Улар табаррук Абдуқаюм Исамуҳамедов ҳузурида тез-тез бўлиб, қувноқ давра қуришади, боболарининг қимматли ўгитларини мароқ билан тинглайдилар. Абдуқаюм ота ҳали тетик ва бардам.

Суратда: табаррук отанинг набираси Озода бобосига ажойиб ҳикоялардан бирини ўқиб бермоқда.

И. Глауберзон фотоси.

БИР ЖУФТ ҚУЛЛУҚ

ФЕЛЬЕТОН

Мамараззоқов шаҳарда дўсти Тошпўлатовни учратиб қолди. Унинг қовоғи солиқ, кўнглига қил сиғмайди.

— Ҳафароқ кўринасан, тинчликми? — ҳол-аҳвол сўради Мамараззоқов дўстидан.

— Бир ҳафталик ишим бор эди. Жуда зарур. Ишхонада ўз ҳисобимдан отпуска сўрасам — беришмади. Йилнинг боши, план, дейишди. Шу ҳам оқибат бўлди-ю!...

— Шунга қовоқ солиб юрибсанми? Йўлини қилсанг бўлмайдими? Нима қиласан, ялиниб, жавоб сўраб!

— Қанақа йўлини?

— Касаллик варақасиқ.

— Қўйсангчи! Мен соппа-соғ бўлсам...

— Вой хом сут эмган бандаей! — Мамараззоқов хо-холаб кулди, сўнг ўзини босиб, тушунтира кетди. — Мен ҳам соғман. Иситма ҳам чиққани йўқ. Йўлини қилиб, касаллик варақасини олдим. 25 кунга. Ҳаливери ишга тушмайман. Гап шунақа, биродар!..

Эртасига Тошпўлатов касалхона бош врачининг ҳузурига дўсти ўргатганча икки қўлини кўксига қўйиб кириб келди.

— Ассалом алайкў-ўм, — деди у чўзиб.

— Келинг, келинг, қани, буёққа ўтиринг, — бош врач жой кўрсатди. — Хўш, хизмат...

— Ҳузурларига бир зарур иш билан келгандим. Қуллуқ қилгани...

Сўнгги гапни эшитиши биланоқ бош врачнинг юзи ёришиб кетди. Сирли сўзни айтган кишининг исми ва фамилиясини сўраб олиб чиқиб кетди-да, кўп ўтмай «Вақтинча ишга яроқсизлиги ҳақида варақа»ни Тошпўлатовнинг қўлига тутқазди. 080771 рақамли бу варақада ёзилишича, Тошпўлатов 17 февралдан 24 февралгача қаттиқ бетоб бўлган эди.

Мана энди ажабтовур воқеага сиз ҳам қизиқиб қолдингиз. Энди очиғини айтишимиз мумкин. Мамараззоқов Тошпўлатовни учратганми ёки сирли сўзни бошқа бировга айтганми, — бунисини аниқ билмаймиз, уларнинг ўртасида худди юқоридагидек суҳбат бўлганлигига ҳам кафил бўлолмаймиз. Аммо, ҳар иккаласи ҳам сохта касаллик варақасидан фойдаланиб бири 25 кун, иккинчиси 8 кун тараллабедод қилиб юргани аниқ.

Шифокорнинг бурчи беморлар касалини даволаш, дардига шифо топишдан иборат. Лекин бу шарафли бурчни қандайдир ғаразли мақсадлар билан булғаб ўз вазифасини суиистеъмол қилувчи шифокорлар ҳам бўлар экан. Оҳангарон шаҳрида бундай шифокорлар ҳақида миш-мишлар кўп тарқалди. «Бир жуфт қуллуқ» қилиб касаллик варақаси олиш сирлари қулоқдан-қулоққа кўчди. Касаллик варақасининг неча кунга ёзилиши эса ўша «қуллуқ»нинг қуюқ-суюқлигига боғлиқ экан.

Ким экан ўша врачлар, ким экан ўша ёнидан ел ўтмайдиган шифокорлар? Улар Оҳангарон шаҳар юқумли касалликлар шифохонасининг бош врачи Абдувоҳид Тожибоев, врач Владимир Кондратьевич Соболев ва катта ҳамшира Галина Артемьевна Зигаевалар эди.

Мана ўша ҳожатбарор врачларнинг саҳийлигидан фойдаланган баъзи «бемор»лар: Оҳангарон шаҳар, 1-микрорайондаги 45-уй, 21-квартирада истиқомат қилувчи Г. Пак билан Л. Ким, бири 45 кунга, иккинчиси 28 кунга сохта касаллик варақаси олган. Миллер деган киши 14 кун, Дозморев 13 кун касалхона юзини кўрмай «даволаниб» чиққан.

Хуллас, саҳий врачларнинг муруввати билан 21 кишига етти ярим ой ёки 1635 иш соати учун касаллик варақаси тўлғазилган. Бунинг эвазига «беморлар» давлатдан 1000 сўмдан ортиқ пул олганлар.

Мана энди сир очилиб қолгач, қандайдир қинғир мақсадлар билан одамларга меҳнат қобилиятини йўқотганлиги ҳақида сохта варақа ёзиб бериб, жиноят йўлига кирган врачлар «кечирасизлар, ошна-оғайнигарчилик қилиб қўйибмиз. Одамнинг юзи иссиқ, илтимосини рад эта олмадик», деб ўзларини мусичадек беозору. Хотамтойдек беминнат кўрсатмоқчи бўлишяпти.

Қинғир йўлга кирган шифокорларнинг «хизматидан» фойдаланганларнинг ҳаммаси уларнинг оҳангаронлик таниш-билишлари экан деб ўйламанг. Уларнинг орасидаги Бекобод районидаги 1-«Далварзин» совхозидан Н. А. Кельянов, Тошкент шаҳар Юнусобод массивидан Л. Арулина, Набережние Челни шаҳридан Л. А. Дозмарев ва бошқа узоқ-яқиндан келганлари ҳам бор. Уни қарангки, буларнинг ҳаммаси Абдувоҳид Тожибоев билан Владимир Соболевнинг юзи иссиқ ёр-бидорлари эмиш.

Катта ҳамшира Галина Артемьевна Зигаева эса «мен врачларнинг кўрсатмасини бажардим, холос. Варақани тўлғазиш вақтида касаллик тарихини сўрасам «сенинг ишинг бўлмасин» деб жавоб беришди» дея ўзини оқламоқчи бўляпти. Ваҳолонки, ҳамшира Зигаева туғишган опаси Обидченкога ва бошқа «беморларга» ўз қўли билан касаллик варақасини тўлғазаётганда уларнинг касалхонада бир соат ҳам бўлмаганлигини, бинобарин касаллик тарихи ҳам йўқлигини яхши билардн.

Юқумли касалликлар шифохонасида ўрнашиб олиб, дуч келган кишига ўзини хожатбарор қилиб кўрсатган қаҳрамонларимиз касаллик варақасини ошна-оғайнигарчилик қилиб ёзганми, ёки қандайдир «қуюқ салом» эвазига ёзганми, буни аниқлаш ва тегишли жазосини бериш тергов органларининг, қолаверса суд ходимларининг иши. Ана ўшанда ишёқмас дангасаларга ёнбосишганми, касаллик варақасини қўлига олиб, шаҳарма-шаҳар кезиб юрадиган баъзи текинхўр чайқовчилар тегирмонига сув қуйишганми — равшан бўлади-қолади.

Ўз вазифасини суиистеъмол қилиб келган шифокорлар қилмишлари учун суд олдида жавоб беришлари аниқ. Лекин уларнинг «хизмати»дан фойдаланиб, касаллик варақаси олганлар эса қилмишлари учун ўз коллективлари олдида жавоб беришлари керак. Бундай кишиларнинг яна «бир жуфт қуллуқ» билан қутулиб кетмасликларини истардик.

И. ҲАЙДАРОВ,
Т. АББОСОВ.

ТОШКЕНТ ХАЛҚАРО ТУРНИРИДА

— Ўрта мактабнинг юқори синфига ўтганимда, — деб ҳикоя қилади руминиялик шахмат мастери Маргарет Мурешан, — қаттиқ бетоб бўлиб қолдим. Ҳаёлим қочарди. Акамдан бирон китоб олиб келишни илтимос қилдим. Шахмат қўлланмасини келтирибди. Шахмат позициялари катак тахтада таҳлил қилинади. Менда эса китоб бор, холос. Фикран тасаввур қилишга ҳаракат қилдим. Назаримда оғриқларим ҳам қолаётгандай туюлди. Кўп ўтмай тузалиб ҳам чиқдим... Икки йилдан кейин шахмат мастери бўлиб олдим. Дарддан халос этган нарса шахмат деб билиб, унга бошқача меҳр қўйганман...

МЕЗБОН — ЯГОНА ПЕШҚАДАМ

Тошкент халқаро турнирида куч синашаётган Мурешан ўнинчи турда Валентина Борисенко билан дона суришиб, дастлабки мағлубиятини тан олди.

Мазкур турда тошкентлик икки шахматчи Алла Мкртичан билан Любовь Гольдман ўзаро куч синашдилар. Республика чемпиони Гольдман пухта режаларни амалга ошириб, пешқадам дугонасини анчагина қийнади. Ўйин икки маротаба кечиктирилиб, Алла аранг дуранг қилиб олди. А. Муслимова Р. Гоцевани, Б. Самаганова Д. Қурбоновани, К. Эретова Е. Каракашни ютди. Москвалик халқаро мастер Т. Затуловская львовлик М. Шулга қарши ўйинда ажойиб усулда мағлубиятдан қутилиб қолди. Х. Эреньска — А. Михель учрашуви 23-юришда битим билан тугади.

Ўн биринчи турда М. Мурешан венгриялик халқаро мастер Е. Каракашни усталик билан енгди. М. Шуль Б. Самагановани, польшалик халқаро мастер Ханна Эреньска болгариялик Р. Гоцевани, ГДРлик А. Михель Л. Гольдманни, чехословакиялик К. Эретова Д. Қурбоновани ютди. В. Борисенко олмаоталик А. Муслимова билан битим тузди.

Турнир пешқадамлари А. Мкртичан билан Т. Затуловская бахси ҳамманинг диққатини тортди. Москвалик номдор шахматчи пиёдани қурбон бериш билан боғлиқ кескин дебютни қўллаб, фақат ғалабага интилди. Ўйин ўрталарида «жанг» ҳаддан зиёд кескин тусга кирди. Мураккаб ҳисобларни қаноатлантирарли даражада бажарган тошкентлик ёш мастер бир пиёда ортиқ ҳолда ўйинни кечиктириб, муҳим очкони қўлга киритди.

Мусобақанинг 12-турида Эреньска — Борисенко ва Эретова — Мурешан ўйинлари узоққа бормади. Томонлар 22-юришдан сўнг дуранга имзо чекдилар. Л. Гольдман тактикавий зарбалар бериш йўли билан Гоцевани 30-юришда мағлуб этди. Қурбонова аввалига мувозанатга эришса-да, кейинчалик М. Шулга бас келолмади. Мкртичан 49-юришда қирғизистонлик Самагановани ютиб, пешқадамлик мавқеини мустаҳкамлаб олди. Шундай қилиб, Тошкент халқаро турнирида мезбонлардан Алла Мкртичан тўққиз очко билан ягона пешқадам бўлиб турибди. Х. Эреньскада 8, М. Шулда 7,5, Т. Затуловская, Мурешан, Эретоваларда 7 тадан, Борисенкода 6,5 очко бор. Кеча охирги 13-тур ўйналди. Бугун халқаро турнир поёнига етади.

М. МУҲИДДИНОВ,
«Совет Ўзбекистони» шахмат шарҳловчиси.

(«Совет Ўзбекистони»нинг навбатдаги сони 24 декабрда чиқади).

Редактор **М. ҚОРИЕВ.**

ЗАНГОРИ ЭКРАНДА

Тошкент телестудиясининг ҳафталик программаси

23 ДЕКАБРЬ—ДУШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 12.00—МОСКВА. 12.05 — Гимнастика. 12.20 — Янгиликлар. 12.30 — Мўъжизасиз мўъжизалар. 13.30 — **Киносаёҳатчилар клуби.** 14.30 — Мультфильмлар. 15.00—Музикали программа. 18.20 — ТОШКЕНТ. 18.25 — Қўғирчоқ фильм. 18.40 — Služ Тележурнал. 19.40 — **«Ахборот».** 19.55 — Ўн минут музика. 20.05 — Оламда нима гап? 20.25— Бизнес оламида (Москва). 20.45— **«Ахборот».** 21.05 — Концерт. 22.00 — **«Вақт».** 22.30 — **Матонатли кишилар** (бадиий фильмнинг 1-серияси). **ИККИНЧИ ПРОГРАММА.** 18.20 — МОСКВА. 19.05 —Янгиликлар. 19.15 — Беш йиллик қурилишларида. 20.00 — Фильм-концерт. 20.35 — Телефильм. 20.45 — Фильм-спектакль. 22.00 — Ҳужжатли кино экрани (Тошкент). 22.30 — Фильм-спектаклнинг давоми. 23.35 — Қиличбозлик бўйича СССР кубоги. **УЧИНЧИ ПРОГРАММА.** 18.00 — ДУШАНБА КЎРСАТУВЛАРИ.

24 ДЕКАБРЬ — СЕШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 12.00—МОСКВА. 18.15 — ТОШКЕНТ. 18.25 — Мультфильм. 18.55 — «Здоровье». 19.25 — **«Ахборот».** 19.40 Концерт. 20.25 — Халқ контроли экрани. 20.55 — **«Ахборот».** 21.15 — Концерт. 22.00 **«Вақт».** 22.30— **Кўрган-кечирганларим** (телеспектаклнинг 1 қисми). **ИККИНЧИ ПРОГРАММА.** 18.15 — МОСКВА. 19.05 — Янгиликлар. 19.15 — Қувноқ ноталар. 19.30 — Инсон ва қонун. 20.00 — Концерт. 20.45 — Маҳсулот сифати учун масъулият. 20.55 — **Денгиз дарвозалари** (бадиий фильмнинг 1 серияси). 22.00 — Беш йилликнинг тўртинчи йили (Тошкент). 22.30 — Дўстларимиз чеҳраси. 23.15 — Неждана кўчасида. 00.45 — Спорт кундалиги. **УЧИНЧИ ПРОГРАММА.** 19.00 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатуви. 19.40 — Ҳужжатли фильм. 20.00 — Концерт. 21.45 — Тошкент янгиликлари.

25 ДЕКАБРЬ — ЧОРШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 12.00 — МОСКВА. 18.35 — ТОШКЕНТ. 18.45 — Қўғирчоқ фильм. 19.05 — Миллионлар ленинча университети. 19.20 — Нафосат оламида. 20.00 — **«Ахборот».** 20.15 — **Куйла, Санобар** (фильм-концерт). 20.45 — **«Ахборот».** 21.05 — Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутатлари ҳикоя қиладилар. 21.20 — Концерт. 22.00 — **«Вақт».** 22.30 — **Матонатли кишилар** (бадиий фильмнинг 2-серияси). **ИККИНЧИ ПРОГРАММА.** 11.00 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари. 18.35 — МОСКВА. 19.05 — Янгиликлар. 19.15 — Топишмоқлар ва жавоблар. 19.30 — Халқ ижоди. 20.15 — Телефильм. 20.55 — **Денгиз дарвозалари** (бадиий фильмнинг 2-серияси). 22.00 — «Ёшлик» студияси кўрсатади (Тошкент). 22.30 — Ёзувчи Алексей Толстой ижодидан саҳифалар. 23.30 — «Гайя» ансамбли куйлайди. **УЧИНЧИ ПРОГРАММА.** 19.00 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатуви. 20.20 — Белгиловчи йил вахтасида. 21.00 — Тошкент янгиликлари. 21.15 — Телефильм.

26 ДЕКАБРЬ—ПАЙШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 12.00—МОСКВА. 18.20 — ТОШКЕНТ. 18.30 — «Юлдузча». 18.55 — «Ёшлик» студияси кўрсатади. 19.15 — **«Ахборот».** 19.30 — Миллионлар ленинча университети (Москва). 20.20 — Зафар Диёр (адабий портрет). 20.30 — Мусобақа, тажриба ва ташаббус. 20.50 — Ўн минут музика. 21.00 — **«Ахборот».** 21.20 — Ака-ука Ваҳобовлар куйлади. 22.00 — **«Вақт».** 22.30 — **Дўстлик экрани.** Тожикистон, Қирғизистон, Қозоғистон ва Ўзбекистон телевиденнеларининг биргаликда кўрсатуви. **ИККИНЧИ ПРОГРАММА.** 11.00 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатуви. 18.20 — МОСКВА. 19.05 — Янгиликлар. 19.15 — Расмларда қуёш акси бор. 20.00 — Янгра, баяним. 20.30 — Беш йилликни муддатидан илгари бажарамиз. 20.45 — Викторина. 22.00 — Ҳужжатли кино экрани (Тошкент). 22.30 — Телефильм. **УЧИНЧИ ПРОГРАММА.** 19.00 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатуви. 20.20 — Классик куй саҳифалари. 21.00 — Тошкент янгиликлари. 21.15 — Опереттелардан парчалар.

27 ДЕКАБРЬ — ЖУМА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 12.00—МОСКВА. 19.05 — ТОШКЕНТ. 19.15 — Музикали кўрсатув. 19.50 — **«Ахборот».** 20.10 — Ўн минут музика. 20.20 — **Бизнес оламида** (Москва). 20.40 — **«Ахборот».** 21.00 — **Бўстон.** 22.00 — **«Вақт».** 22.30 — Концерт. **ИККИНЧИ ПРОГРАММА.** 11.30—ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатуви. 19.05 — МОСКВА. 19.15 —Мультфильм. 19.25 — 1974 йилни кузатиб. 19.55 — Экран куйлари. 20.20 — Партком ва социалистик мусобақа (Тошкент). 20.40 — **Карнавал кечаси** (бадиий фильм). 22.00 — Қишлоқ хўжалиги билимлари телевизион халқ университети (Тошкент). 22.30 — **Артлото.** 23.20 — Спорт-74. **УЧИНЧИ ПРОГРАММА.** 19.00 — ТОШКЕНТ. 19.25 — Ўқув кўрсатуви. 19.55 — Концерт. 20.25 — Тошкент янгиликлари. 20.40 — Телеспектакль.

28 ДЕКАБРЬ — ШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 9.55 — ТОШКЕНТ. 10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Мультфильм. 10.20 — Лирик концерт. 11.00 — МОСКВА. 17.40 — ТОШКЕНТ. 17.45 — Мультфильмлар. 18.15 — **«Ахборот».** 18.30 — Белгиловчи йилнинг зарбдор якуни. 19.30 — Фильм-концерт. 19.45 — Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Давлат хавфсизлиги комитети раиси Э. Б. Нордман сўзи 20.00 — Монголиянинг нурафшон куни (Москва). 21.00 — **«Ахборот».** 21.15 — Назм ва наво. 22.00 — **«Вақт».** 22.30 — Ўзбекистон Давлат хавфсизлиги органларининг эллик йиллигига бағишланган кўрсатув. **ИККИНЧИ ПРОГРАММА.** 9.30 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари. 17.40 — МОСКВА. 18.05 — **Ҳайвонот оламида.** 19.05 — Мультфильмлар. 19.35 — Янгиликлар. 19.45 — Музикали кўрсатув. 20.00 — Кинокўрсатув. 21.00 — Композитор Д. Покрасснинг ижодий кечаси. 22.00 — Физкультура ва спорт. 22.30 — Ижодий кечанинг давоми. 23.30 — Рақс зали. 24.00 — Шахмат бўйича мамлакат чемпионатида. **УЧИНЧИ ПРОГРАММА.** 17.00 — ДУШАНБА КЎРСАТУВЛАРИ.

29 ДЕКАБРЬ—ЯКШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 9.25 — ТОШКЕНТ. 9.30 — Янгиликлар. 9.40 — Мультфильм. 9.45 — **Кумуш карнайлар** (бадиий фильм). 11.00 — МОСКВА. 17.10 — ТОШКЕНТ. 17.15 — Қўғирчоқ фильм. 17.35 — Беш йиллик илғорлари. 17.55 — «Ахборот». 18.10 — Фильм-балет. 19.15 — «Ёшлик» студияси кўрсатади. 19.40 — **«Ахборот».** 20.00 — **Марҳабо, талантлар.** Қашқадарё область ҳаваскорларининг чиқиши. 22.00 — **«Вақт».** 22.30 — **Олтин водий.** **ИККИНЧИ ПРОГРАММА.** 10.00 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари. 17.10 — МОСКВА. 18.50 — Янгиликлар. 18.55 Адабий суҳбатлар. 19.45 — **Киносаёҳатчилар клуби.** 20.45 — Телефильмлар. 22.00 — Ҳужжатли кино экрани (Тошкент). 22.30 — Спорт кўрсатувлари. **УЧИНЧИ ПРОГРАММА.** 17.00 — ФРУНЗЕ КЎРСАТУВЛАРИ.

Ю. Е. ШЕНГЕР

Узоқ давом этган оғир касалликдан сўнг ажойиб инсон, йирик олим ва жамоат арбоби, коммунист, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан арбоби, иқтисод фанлари доктори, профессор Юрий Евгеньевич Шенгернинг юраги уришдан тўхтади.

Ю. Е. Шенгер 1904 йилда туғилди. Ленинград университетини тугатганидан сўнг СССР Давлат банки системасида масъул лавозимларда ишлади. Ю. Е. Шенгернинг педагогик фаолияти 1926 йилдан бошланди. У Ленинград, Москва, Олмаота олий ўқув юртларида ишлади, 1946 йилдан то умрининг сўнгги кунларигача унинг илмий, педагогик ва ижтимоий фаолияти Тошкент халқ хўжалик институтида ўтди. У узоқ йиллар кафедрага раҳбарлик қилди, институтнинг ўқув ишлари, кейинчалик эса илмий ишлар бўйича проректори бўлиб ишлади.

Ю. Е. Шенгер бутун умри давомида иқтисод фани ва амалиётининг кўпгина соҳаларида, айниқса пул муомаласи ва кредит проблемалари соҳасида катта илмий-тадқиқот ишларини олиб борди. У кўплаб илмий мақолалар, шу жумладан йирик монография ёзди. Профессор Ю. Е. Шенгер раҳбарлигида Ўзбекистон экономикасининг қатор проблемаларига оид катта илмий тадқиқотлар, айниқса республика колхозлари ва сув хўжалиги экономикаси проблемаларига оид илмий тадқиқотлар олиб борилди. Атоқли олим халқ хўжалиги учун илмий, педагогик ва иқтисодчи кадрлар тайёрлаш ишига кўп куч ва ғайрат сарфлади.

Профессор Ю. Е. Шенгер меҳнаткашлар орасида иқтисодий билимларни ёйиш учун катта жамоат ва актив ташвиқот ишлари олиб борди. Ўзига топширилган ишни у ҳамиша виждонан масъулият билан бажарди.

Коммунистик партия ва Совет ҳукумати Ю. Е. Шенгернинг хизматларини юқори баҳолаб, уни «Ҳурмат белгиси» ордени, медаллар, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиқлари билан мукофотлади.

Коммунистик партия ва совет халқининг содиқ фарзанди Юрий Евгеньевич Шенгернинг ёрқин хотираси қалбларимизда ҳамиша сақланиб қолади.

Бир группа ўртоқлари.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 9.55 — ТОШКЕНТ. 10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Қўғирчоқ фильм. 10.20— **Экран хандаси.** 11.00 — МОСКВА. 11.05 — Янгиликлар. 11.10 — Гимнастика. 11.25 — Мультфильмлар. 12.00 — «Москвичка». 13.15 — «Здоровье». 13.45 — Совет музикасининг танланган саҳифалари. 15.00 — Аҳолига кўплаб сифатли товарлар етказиб берайлик. 15.30 — Музикали программа. 16.00 — Мўъжизасиз мўъжизалар. 17.00— **Хоккей: СССР—ЧССР.** 19.15 — СССР Олий Совети депутатлари ҳикоя қиладилар. 19.30 — ТОШКЕНТ. 19.35 — **Маугли** (мультфильм). 19.55 — **«Ахборот».** 20.10 — СССР—Франция: Тенг уфқлар (Москва). 20.40 — ТОШКЕНТ. Шеърият мухлисларига. 20.50 — **«Ахборот».** 21.10 — Концерт. 22.00 — **«Вақт».** 22.30 — **Давлат жиноятчиси** (бадиий фильм). **ИККИНЧИ ПРОГРАММА.** 9.30 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари. 14.00 — **«Трест» операцияси** (бадиий фильмнинг 2-серияси). 18.00 — Мураббийлар. 18.30 — Кинокўрсатув. 19.30 — МОСКВА. 19.40 Концерт. 20.10 — «Прогресс» программаси (Тошкент). 20.40 — **Катталар ғалати-да** (бадиий фильм). 22.00 — Ҳужжатли кино экрани (Тошкент). 22.30 — Кулги кечаси. **УЧИНЧИ ПРОГРАММА.** 15.00 — ДУШАНБА КЎРСАТУВЛАРИ.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 21/XII да **Кармен,** 22/XII да **Этик кийган мушук** (кундузи), **Анна Каренина** (кечқурун).

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 21/XII да **Қароқчилар,** 22/XII да **Парвона.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 21/XII да **Хонума хоним,** 22/XII да **Нурхон.**

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 21/XII да **Биринчи бўса** (16.00).

КИНО

Есения — «НУКУС», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Майсиннкулик киши — «ҚОЗОҒИСТОН», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Бахтли бўлишни истасанг — «ДРУЖБА», «ҚОЗОҒИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Парижидаги ўғирлик — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Маккеннининг олтинлари — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Музика садолари — «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).

Тошкент шаҳар, Собир Раҳимов районидаги М. Уйғур номли 22-ўрта мактаб маъмурияти, партия, касаба союз ташкилотлари шу мактаб ўқитувчиси Маҳбуба Ҳидоятовага отаси

Ҳидоят ШОМАНСУРОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия билдирадилар.

Тошкент халқ хўжалик институти ректорати, партия ва касаба союз ташкилотлари, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Ишлаб чиқариш кучлари Совети, Иқтисод институти ва Ўзбекистон ССР Госплани ҳузуридаги Иқтисодий илмий-тадқиқотлар институти коллективлари Тошкент халқ хўжалик институтининг профессори, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан арбоби, иқтисод фанлари доктори

Юрий Евгеньевич ШЕНГЕРнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдирадилар ва марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қиладилар.

Республика «Узкульттогр» базаси коллективи Совет савдоси аълочиси, канцелярия-қоғоз моллари бўлими бошлиғи

Ҳусаин Исрафилович АҲМЕДОВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдиради ва марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.000, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26 ✻ ТЕЛЕФОНЛАР

Коммутатор — 330249 дан 330258 гача. Эълонлар — 338142.

Р. 03001. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583. А. — 296.